

KELET

BUDAPEST

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Taxa postalá plátite in num. No. 224.716 929. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 113, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: Havonta 1, negyedévre 3, fél-évre 6, egészévre 10 dollár. Hirdetések díjazás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bánági zsidóság egyetlen napilapja. Cikkeit utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő, Felelős szerkesztő Jámber Ferenc, Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31. Csütörtök, 1932. JUL. 21. 5992. ÉV THAMUSZ II. XV. ÉVF. 163. SZÁM

Még mindig megoldatlan a jövő kormány problémája

Lezajlottak a szenátusi választások is

Ismét George Bratianuval tárgyal a nemzeti parasztpárt. A Zsidó Párt kilenc mandátumot kapott volna egy igazságosabb választási törvény alapján

Bucuresti-Bukarest, július 20. (Az UJ Kelet tud.) Ma zajlottak le az egész országban a szenátusválasztások. A belügyminisztériumba érkezett jelentések szerint a választás mindenütt a legnagyobb rendben folyt le, sehol incidens nem fordult elő és mindenütt általában igen lanyha érdeklődés nyilvánult meg a választások iránt. Este nyolc órakor az összes kerületekben lezárta a választásokat, de éjjel tizenkét óráig a belügyminisztérium a választások eredményéről még nem adott ki hivatalos közleményt. A kormány biztosra veszi, hogy a kerületek óriási többségében a nemzeti parasztpárt jelöltjei lettek megválasztva, annál inkább, mert a szenátusválasztásnál már a relatív többség is eldönti a lista sorsát.

A zsidóság, minthogy a Zsidó Párt a szenátusválasztásokra szabad kezet adott, vidékenként és megyénként a lokális érdekeknek megfelelően szavazott. A Zsidó Párt pontjához beérkezett jelentések szerint azonban a zsidó szavazók legnagyobb része a kormányra adta le szavazatát.

Hogyha nem volna prémium

Bucuresti-Bukarest, július 20. (Az UJ Kelet tud.) A fővárosi sajtó pártállás szerint kommentálja a választások eredményét. A Dimineata és az Adeverul megállapítják, hogy a nemzeti parasztpárt eredménye tiszteletre méltó, bár a párt nem érte el a szavazatok abszolút többségét és parlamenti többsége a prémium rendszerre támaszkodik. Olyan problémák szerepeltek a választási kampány napirendjén, mint: stabilizáció, infláció, megtakarítások, a tisztviselők számának csökkentése, etc. A nemzeti parasztpárt, mint felelős kormányzó párt, nem mondhatott meg mindent. Ezzel szemben a kisebb és felelőtlen csoportok szabadon agítálhattak és korlátlanul ígérhettek.

denki azt hitte, hogy képviselők száma még nagyobb lesz. Ha a választási törvény proporcionálisan és nem prémium rendszer szerint osztaná el a mandátumokat, akkor ezek a következőképpen oszlottak volna meg:

nemzeti parasztp.	175	277	helyett
liberálisok	58	28	helyett
georgisták	27	13	helyett
Averescu	9	4	helyett

Mindegyik párt meg van elégedve sikerével

A Dimineata körkérdést intézett a pártvezetőkkel a választások eredményét illetően. A lap munkatársának kérdésére Averescu marsall kijelentette, hogy nem tud érdemlegesen nyilatkozni, amíg nincsenek kezében a pártvezetők becsapották az urnák, mert nagyobb választási sikerre számított.

Duca kijelentette, hogy meg van elégedve a liberális párt eredményével, mint hogy jelentős sikert értek el úgy a regátban, mint a csatolt területeken. A fővárosi relatív többség különös elégtétellel tölti el.

Goga főleg arra szorítkozik nyilatkozatában, hogy a nemzeti parasztpárttal polemizáljon. A költő szerint a nagypártok visszaestek. Ha a nemzeti parasztpárt nem paktál le a magyarokkal és szászokkal, aligha kapta volna meg a prémiumot. Ha ez így megy tovább — mondotta Goga —, akkor Maniu, a legendák mestere, nemsokára a két százalékkért fog küzdeni.

Bratianu György ugyancsak elégtétellel állapítja meg, hogy pártja becsületes esz közökkel küzdve igen szép eredményt vívott ki a választásokon. Aggodalommal látja a szélsőségek előretörését és propagandájuk visszhangját, különösképpen

Csak augusztus 10-én mond le a Vaidakormány

Bucuresti-Bukarest, július 20. A Dimineata szerint Vaida a választások után közvetlenül le akart mondani, hogy a parlament megnyitásánál már az új kormány vezesse az ügyeket és a felirati vitával egyidejűleg lefolytatható legyen a kormányprogram vitája is. Mihalache azonban ragaszkodott ahhoz, hogy a kormány csak a parlament teljes megalakulása, tehát az igazolási vita befejezése és a Ház tisztikarának megválasztása után mondjon le. Mihalache álláspontját Maniu is magáévá tette és így a Vaidakormány körülbelül augusztus 10-én fog helyéről eltávozni.

Lupu	24	12	helyett
Goga	15	7	helyett
Jorga-Argetoianu	10	5	helyett
antiszemita liga	22	11	helyett
vasgárda	10	5	helyett
szoc. dem.	13	6	helyett
Zsidó Párt	9	5	helyett
magyar párt	15	14	helyett

Nae Jonecu, a Cuvantul főszerkesztő je érdekes cikkben száll síkra amellett, hogy a jelenlegi választási törvényt tartásák továbbra is érvényben, mert különben egyik párt sem fogja biztosíthatni magának azt a homogén többséget, amely egységes és energikus kormányzashoz szükséges.

Ha a prémiumos rendszer nem lett volna, — írja Nae Jonecu —, úgy a kormány kénytelen lett volna dr. Lupuval, Gogával, a szociáldemokratákkal, a magyarokkal és a Zsidó Párttal kormányzási paktumot kötni, hogy a többség biztosíthatja a maga számára. A bukaresti lapok egyébként — az asszimiláns zsidók által írott Dimineata és Adeverul kivéve, egyöntetűen megállapítják a Zsidó Párt választási sikerét.

a csatolt területeken.

Madgearu szerint a választás eredménye a nemzeti parasztpárt teljes sikerét jelenti. A mai helyzetet nem lehet a négy év előttről összehasonlítani. Azóta a világválság és a belföldi gazdasági krízis tetőpontjára jutottunk, ami természetesen demoralizáló hatott és olyan atmoszférát teremtett, amelyben a szélsőségek agitációja és a rágalmak termékeny talajra találtak. A nemzeti parasztpárt teljesen szabad választásokon megszerezte a relatív többséget és bebizonyította, hogy ma is valóban a népre támaszkodó párt.

Dr. Lupu mindenekelőtt örömeinek ad kifejezést pártjának győzelme felett, majd így folytatja:

— Nem tudom, milyen módszerekkel igyekszik a kormány a számarányokon javítani, de ez mellékes is. Annyi tény, hogy a nemzeti parasztpárt a kisebbségek kartellje nélkül még gyengébb eredményt ért volna el és miután ez a párt nem képviseli az ország többségének akaratát, kormánya nem lesz jogosult semmi féle, az államot kötelező megállapodást kötni a külfölddel.

Lupu szerint ismét rövid tartamu provizorátus következik, mert ez a rendszer sem fog sokáig helyén maradhatni.

Érdekes egyébként, hogy a választások lezajlása után ismét felmerült a nemzeti parasztpárt és a georgisták közötti kormánykollaboráció eszméje. Az ezzel kapcsolatos híreket egyelőre cáfolják, de még sem látszik kizártnak, hogy ebben az irányban tárgyalások fognak megindulni. A Lupta viszont valószínűnek tartja, hogy tiszta nemzeti parasztpárti kormány következik. Ha ilyen kormányra bízták a választások levezetését, sokkal inkább

(Folytatása a 8. oldalon)

VILAG TÖKRÉ

Ludwig Bamberger titkos naplója

1. Ritka véletlen, ha olyan napló sodródik az olvasó elé, melyet egyes-egyedül a maga öröme, egyéni használatára vezetett írója. Amellyel csak egy célja volt: a memóriáját támogatni, ha történetesen cserben hagyta. Az ilyen író persze nem bandzsallit a közvélemény felé, nem számítja ki óvatos és böles matematikával a következményeket. Ir, ahogyan pillanatnyilag a hangulata, a meglátása, a meggyőződése diktálja. Nem pózol, nem azon igyekszik, hogy a maga jelentőségét emelje, s rugjon egyet-kettőt — ha kedve tartja többet is — az ellenfelein. Az efféle írás — ritka csemege — közelebb hoz bennünket az áhitott célhoz. Megmutatja végre a történések igazi arcát, azt a másik arcot, melyet a hivatalosság a felismerhetlenségig kendőz.

Ilyen fehér holló a memoárok szinte végtelen sorozatában a Ludwig Bamberger naplója. Bamberger sohasem gondolt arra, hogy sebtében odavetett és néha bizony olvashatatlan írását valamikor idegen szemek fogják betűgöngyölni. Svájci bankok széfjeiben rejtgette, mert tartott az öt veszedelmes embernek minősítő Bismarcknak, ádáz ellenfelének házkutatásaitól. Végakarataiban pedig eltiltotta irodalmi hagyatékának sajtó alá rendezőjét attól, hogy ezt a naplót valamilyen nyilvánosságra hozza.

Paul Nathan kezébe került a hagyaték. Nathan politikai híve volt Bambergernek, a hozzá, a pártjához közelálló napilapnak szerkesztője. És még valami, ami történetesen bennünket erősen érdekel: a Hilfsverein der deutschen Juden második elnöke, a tisztaeszlezi per krónikása.

Nathan kiadja az Erinnerungent, Bamberger ama emlékezéseit, melyek a 48-as eseményeknél kezdik és közel huszesztendő esz exiliumának tapasztalatait rögzítik meg. A titkos naplót azonban, mely 1867—1897 eseményeit öleli fel, nem rendezte sajtó alá. Nagy önmegtartóztatás kellett hozzá. Szenzáció lett volna ez a publikáció és új reliefet adott légyen Bamberger egyéniségének. Nathan halála után egy másik publicistának, Nathan életrajzírójának, Ernst Federnek kezébe kerül Bamberger naplója. Feder már Nathan életében pedzi, hogy majd tulteszi magát a tilalmon. Féltréfásan megkérdi az öreg urat — Feder diszkrét marad és nem jelöli meg névszerint a napló hozzájuttatóját — mi lesz, ha mégis kiadja a naplót. Az öreg ur hasonló tónusban felel: Mi telhetik tőlem egyéb, majd megfenyegetem onnan fentről. És most — fejezi be Feder — szinte látom az égből kiserítő fenyegető gesztust, melyet azonban kedves mosoly enyhít. Az öreg mosolyog. És mosolyog bizonyára maga Bamberger is.

2. Bamberger ama zsidó politikusoknak egyike — köztük volt az első német parlamentnek elnöke, Eduard Simson, a német egység jogi alapjainak lerakója, Lasker — akik már jóval Bismarck előtt és a legveszedelmesebb viszonyok között küzdenek a német egységért és amikor ez a „porosz Junker”, vagy ahogyan Bamberger nevezi néha: a zseniális barbar is eljut ehhez a célkitűzéshez, szegre akasztják e magas cél megvalósíthatása érdekében liberális és republikánus elveiket és teljes erejükkel támogatják.

Bamberger forradalmár a politikai pályája legelején. 1849-ben, 25 éves korában — jogász volt ekkor és lapszerkesztő Mainzban — egyik vezére a pfalzi felkelésnek. Sebet kap és halálra s ráadásul — oh, sancta simplicitas — 9500 forint 5 krajcár pénzbüntetésre ítélik. Külföldre fut és párizsi és brüsszeli nagybátyjainak, a Bischoffsheimoknak árnyékában — európai rangú bankárok voltak a brüsszeli B. Hirsch bárónak apósa, — ő is beletanul ebbe a politikánál és a forradalmi politikánál éppen-séggel jobban gyümölcsöző mesterségbe. Sokra viszi. Kiváló elméleti és gyakorlati közgazdász lesz. Egyik megalapítója

a Banque des Paris et de Pays Bas-nak, mely mindmáig Franciaország legelső pénzintézete. És amikor hazakerül, részt vesz a Deutsche Bank megalapításában. A német parlamentnek legelső közgazdasági szakembere. Helfferich, a későbbi pénzügyminiszter — egyébként Bamberger tanítványa — állítja ki róla a bizonyítványt, hogy a német valuta és a német jegybank mindmáig azokon az alapokon nyugszik, amiket Bamberger rakott le erős oppositívban Bismarckkal. Már pedig az efféle ellenzékeskedés nem volt minden veszedelem híjján. Bismarck 1871—1888 között diktátora Németországnak. Eiet és halál ura. És személyes ellenségének tekintette, aki vele in politikai ujját húzta.

Bamberger száműzetésében is nekuzst tart a német politikával és a német politikuskokkal. Ő jellemzi magát a legtalálósabban: **Német polgár vagyok in partibus infidelium és levező tagja a hazai tömlőcéknek.** Már ebben az időben erősen foglalkoztatja a Bismarck egyénisége. Esszét ír róla a Revue moderne-be. M. de Bismarck a címe. A vaskancellár 15 év múlva is büszkélkedett vele. Es élete további folyamán is egyre tanulmányozza Németországnak ezt a küldetéses államférfiát. Titkos naplójában egész fejezet foglalkozik Bismarckkal. Kiszólásokból, kedélyes és erősen paraszti gorombaságokból, ruházati és étkezési — nemkülönben ivászati — fül-sőségekből tevődik össze ez a naplóbéli arckép. Feder, a napló kiadója, a Cromwell anatódotát idézi jellemzésére. „Ne felejtkezétek meg a ráncáról, különben nem kapja meg a honoráriumot”. — ripakodik rá festőjére a puritán lord-protector. Bamberger ehhez a parancshoz igazodott; egyetlen ráncot sem hagy ki a Bismarck arcképéből... Utolsó politikai írása — azt tartják, legtekélyesebb politikai műve — megint csak Bismarckkal foglalkozik. A bukott Bismarckkal. És ahogy a hatalma teljében lévő Bismarcknak nem tömjénezeti, „előtársának alulinak tartja, hogy — a többiek példáját követve — megrugdossa a halott országot. Objektív hangon méltatja. Meglátja mindazt, ami örökértékű, ami nagy és zseniális volt benne.

Muló politikai frige Bismarckkal temetelen ellenszenvet vált ki. A délnémet anyák még mindig a porossal ijesztgették gyermekeiket, (Schlaf mein Kind, schlaf leis, da draussen geht der Preuss) tehát nem volt népszerű cselekedet melléjük állni. És egykori politikai szövetségesei ráolvasták, hogy a sok pénz, amit száműzetésében keresett és a pezső, amit Párizsban megívott, öregg és gyengév tette a hesszeni demokrácia legélesebb és legkarakánabb tollforgatóját. Küzdelmes választás árán tud csak bejutni a Zollparlamentbe — a Neue Freie Presse gunyolódik: a Departement de la Seine követjeként fog ottan ütni, — de már megint Németország az otthona, hazaköltözködik és amikor kitör a német-francia háború, a főhadiszállásra hívják és Bamberger tartja fenn a kapcsolatot a liberális sajtó és Bismarck között. Francia helyi ismereteivel is segíti a megszállt csapatokat, megszerzei a hivatalos elzási újságot s az ő befolyásának, józan, megfontolt érvelésének tulajdonítható, hogy Bismarck le-tett néhány legénykedő junkeri tervéről. Arról, hogy lövesse Párizst és hogy Versaillesbe hívja össze a német birodalmi gyűlést. Majd Svájcba utazik Bamberger, feljutja a francia politikai körökkel tartott korábbi barátságát és egyengeti a békekötés útját. A békeszerződés gazdasági részének megállapításába is bevonja őt Bismarck.

A liberálisok és velük Bamberger Bismarck-barátsága nem sokáig tart. Bismarck balfelé fordítja a kormánykereket — mellesleg porosz kormányában két ki-keresztelkedett zsidó ül: Friedberg, a német Csemegi, a büntetjog megteremtője, aki nem kevesebb, mint 13 éven át igazságügyminiszter és Friedenthal, risum tenentis, a mezőgazdasági miniszter — és keményen összekulönbözik velük. Bamberger kíméletlen nem ismerve üldözi Bismarck reakciós ténykedéseit. A szocialisták is el vannak ragadtatva tőle. Ön hozzánk tartozik, jöjjön közbéni, — invitálja egy felszólalása után a parlament folyosóján Bebel. És Bamberger, a nagy tréfacsináló, mosolyogva felel: Készségesen megyek, de előbb létesítenek alosztályt individualisták számára. Bismarck az antiszemita csöcseléklet szabodítja rá ellenfeleire. Eredménytel. Bamberger rezignál és 1893 után nem vállal többé mandátumot. A parlamentben személy szerint is összekulönbözik Bismarckkal, aki sujet mixte-nek minősíti a 20 évet Franciaországban töltött Bambergert, Bamberzsét, ahogyan intímusai előtt nevezgeti. A vaskancellár

szörnyen dühös reá, nemkülönben Laskerre, az egykori poseni csodagyermek-re, a „kluge Ruffe“ fiára, akinek — ahogyan Bamberger meséli — már Kive (sic) Eger nagy jövőt jósolt és akiről tizéves korában melamedje azt állítja, nincs már mire tanítsa, mindent tud. Laskert a halálán tul is üldözi. Amerikában halt meg és az amerikai parlament nagykövete utján gondolal a német parlamentnek, egy ünnepélyes elhatározásban, mely kiemei Lasker országépítő érdemeit. Bismarck visszaküldi a határozatot és tévesnek minősíti az Egyesült államok méltatását. A hivatalos Németország távol tartja magát a végtiszesség-től is, melyen Bamberger tartja a mesterműnek jellemzett gyászbeszédet.

Ez a temetés hozza össze Bambergert először a trónörökös párral, mely liberális eszméknek hódol és nagyrebecsüli Laskert és vele Bambergert. Ezért, e trónörökös szimpátia alapján van, hogy a liberális párt a jövő pártjának tartja magát. Első Vilmos azonban 91 évet él és az uralkodásra előkészülő, nagy tervek szöve, majd elfásuló Frigyes trónörökös rákötögeten kerül a trónra és mindössze 99 napon át uralkodik. Ezt a 99 napot is Bismarck intrikái mérgezik meg, a félelme a liberális hydrától, nehogy valahogy, ha mindjárt átmenetileg is, felüsse fejét. A nagybeteg császár azonban meglepő önállóságot mutat Bismarckkal szemben. Irásbeli utasításokat ad, nyilatkozatokat tesz, sőt minisztert is buktat. Mindenki előtt rejtelly, hogy ki buvik meg e megnyilatkozások, akaratnyilvánítások mögött. Bismarck és vele a trón türelmetlen várományosa, II. Vilmos, kémszervezetet teremtenek, majd katonasággal vétetik körül a potsdami kastélyt. Sem a császár életében, sem halála után nem sikerült azonban megtudni, hogy ki volt az erősen kutató titkos tanácsadó.

A most publikált naplóból és a hozzá csatolt dokumentumokból kitudódik, hogy Bamberger állt a császár mögött. A császár pár nem érintkezett vele közvetlenül, hanem egy udvarhölgy útján, aki viszont — nehogy a kémei rajtaüsenek

— levelekben kérte ki a Bamberger tanácsát. Bamberger szintén levelekben fejtette ki véleményét, dolgozta ki elaborátumait. A megszólítás is számolt a kancellári kémszervezettel. Bambergert „Der Nachbar“-nak nevezi a császárné az udvarhölgyhöz intézett tanácskerő leveleiben. Kérdezze meg a szomszéd urat, mi a teendő; kérje meg a szomszéd urat, fejtse ki erről az ügyről véleményét. És az udvarhölgy, ezeket a sorokat továbbküldi, Lieber Nachbar-nak szólítja az öregedő zsidót, aki ime a kancellárral szemben, saját gyermekükkel szemben, védelmezi meg a császári párt, rendez a liberálisok lapjaiban sajtókampányt mellettük s tanácsokat osztogat politikai és familiáris ügyekben. Az ő szava dönti el például, hogy Puttkammer miniszter, a Bismarck jobbkeze, repül és hogy a császári pár milyen álláspontot foglal el a leánya és Battenberg volt bolgár fejedelem házassági tervében.

A Bamberger fejtegetései mindig egyszerűek, okosak, világosak és objektív emelkedettségűek. Sohasem gondol egyéni célokra, sohasem arra, hogy a kezébe letett bizalmat gyümölcsöztesse. Nem kancellároskodik, nem nagyképűsködik, szerényen és titkosan nyilvánít véleményét, pompás és méltó ellenfele a császár körül szövött intrikákban Bismarcknak, aki érzi, hogy avatott, mesteri kéz osztogatja a párviadalban a csapásokat, védi ki a támadásokat, de sohasem sikerül megtudnia, hogy ki a titkos ellenfele.

Még csak néhány szót. Bamberger pompás stílusú. Odavetett mondatai, párszavas arcképei, jellemzései mesteriek, művésziesen befejezettek. A bankárság és a politika nagy íróit gátolt meg a teljes erejének kifejtésében. Zsidóságát Dubnov jellemezte a legjobban. Abból a második német generációból való, melyben a németiség teljesen kilöte, eltemette a zsidót. Még akkor is német, amikor az antiszemitizmus ellen ír. Nem a zsidókat védi, hanem a németiséget akarja megtisztítani az atiszemitizmus moeskától.

Dr. Grünfeld Salomon

Röd okozta Bata katasztrófáját

Befejeződtek a vizsgálatok a zlini katasztrófia ügyében

Prága, július 20. A zlini repülőkatasztrófia kivizsgálására kirendelt bizottság tegnap fejezte be munkálatait.

A bizottság a tanuvallomások alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy a ka-

tasztrófát a nagy köd okozta, amelyben a pilóta elvesztette orientálódó képességét. A vizsgálat véglegesen csak akkor fejeződik be, ha a környékű művek szakemberei is leadták véleményüket.

A választások utáni napon háromszoros bevétele volt az államkincstárnak

Bucuresti-Bukarest, július 20. Az állampénztár tegnapi inkasszója 91 millió 691.000 lej volt, amely összeg két és félszer meghaladja az azelőtt szokásos napi bevételi átlagot. A pénzügyminiszter a kedvező inkasszóbevételek következtében elhatározta, hogy au-

gustus elején az államnak a belföldi szállítókkal szemben fennálló adósságaiból jelentékeny fizetést fog teljesíteni.

A nyugdíjak és illetmények kifizetése ma megkezdődik.

Szabadlábra helyezte a törvényszék dr. Láng János besztercei ügyvédet,

akit azzal vádoitak, hogy a Vulpeanu perben hamistanut bérelt

Cluj-Kolozsvár, július 20. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék két hónap után tegnap szabadlábra helyezte dr. Láng János besztercei ügyvédet, aki mint emlékeztetés, a Vulpeanu-per egyik védőügyvédje volt és hamis tanúzásért került letartóztatásba Láng János letartóztatása akkoriban érthető feltűnést keltett, mert az erdélyi ügyvédi kar életében a legkritikább esetek közé tartozott, hogy egy ügyvédet letartóztassanak. A kolozsvári ügyészség azonban alapos gyanu okok alapján vette őrizetbe és helyezte vizsgálati fogságba dr. Lángot, a kiről még az emlékeztetés Vulpeanu tárgyaláson bebizonyult, hogy valóban hamis tanukat szerzett és Vulpeanu nővérevel egyetértve, megvesztegette őket. A hamis tanuknak azt kellett vallaniok, hogy Vulpeanut látták áldozatával az országunton, dulakodás köz-

ben. A naiv és átlátszó módon beállított tanuvallomás hamis voltát Colfescu ügyész bizonyította be, aki az érdekes ügy kedvéért Besztercét utazott és magánnyomozást végzett. Így került Láng dr., két paraszt és Vulpeanu nővére vizsgálati fogságba.

Dr. Láng János védői két hónapon keresztül mindent elkövettek, hogy Lángot a vizsgálati fogságból kiszabadítsák. A vizsgálati bíróság azonban a nyomozás érdekében szükségesnek tartotta Láng dr. további fogságtartását és csak most, kaució ellenében helyezte szabadlábra. Láng ügye a vizsgálat befejezése után természetesen a törvényszék elé kerül. A tárgyalásnak már annál is inkább nagy a fontossága, mert az itéletől függ dr. Láng egzisztenciája is.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

A két Jochanan

— Tamuz tizenhetedikére —

Több mint tizennyolc és fél évszázad mult el ama Tamuz 17-e óta, hogy az ostromolt Jeruzsálem Templomában megszüntették a mindennapos áldozatot. Beszüntették a papok hiányában és mert fogytán volt az áldozati állat is. A papok ugyanis tömegesen átmentek Josefus Flavius hívására a rómaiak védelme alá Gophnába. Jochanan ben Zakkáj is eljutott a talmudi feljegyzések szerint egészen kalandos uton Vespasianus Titus elé. Mialatt a hadvezér a zsidó bölccsel beszélgetett, hírül hozták, hogy a „császár meghalt és Róma előkei Vespasianust kiáltották ki császárrá”.

Ebben a pillanatban Vespasianus éppen egyik saruját akarta felhuzni. Nehezen ment, de végül felvette. Fel akarta huzni a másikat, de erre már képtelen volt. Le akarta tenni tehát az elsőt. Ez sem ment. Ijedten kérdi a rabbitól:

— Mi történt velem?

— Ne agódj — válaszolta rabbi Jochanan. — Jó hírt hallottál és irva vagyon Salomon király példabeszédeiben: „A jó hír pedig hializja a csontokat”.

— Mit lehet csinálni? — kérdezi Vespasianus.

— Hozass ide valakit, akit nem szivlelsz és vonuljon el előttem. Mert ugyan-csak Salomon példabeszédeiben vagyon irva: „A lelohadt kedély megszártja a csontokat”.

Vespasianus így cselekedett és felvehette a cipőit.

— Minthogy látom, milyen bölcs vagy, kérdelek, miért nem jöttél régebben hozzám? De mindegy! Elkerülök innen, ha van most valami kívánságod, add elő!

Rabbi Jochanan hármát kért: Hogy megtarthassa a javnei főiskolát, hogy rabbi Gamliel lehessen a fejedelem és hogy rabbi Zadokot udvari orvosok kezelhessék.

— Miért nem kívánta, hogy Vespasianus szüntesse be a zsidók ellen az ellenségeskedést? — kérdi rabbi Akiba.

Mert rabbi Jochanan bizonyára így vélekedett: Ilyen nagy kívánságot bizonyára nem teljesített volna. Azért kértem inkább a könnyebben és biztosabban teljesíthetőket.

A katasztrófa betetőzése ezen a napon, Tamuz tizenhetedikén kezdődött a másik Jochanan, a Gus Chalávól származó zelota vezér bizonyára hallhatatlan harci teljesítményeivel. A város körüljárva, éhség és járvány tizedeli a népet. Akik kiszöknek éjnek idején a városból, Titus katonái azok kezét lemetszette, orrukát, fülüket megcsontította és visszazavarta a többiek megfélemlítésére. De a harcosok a kegyetlenségek láttára újabb gyűlölettel, újabb elszántsággal és bátorsággal ismételték meg rohamjaikat. Inkább rendre pusztultak, semhogy továbbra is eltűnjék a római elnyomást, semhogy magukra vegyék a rómaiak elfajzott kultuszát, semhogy a maguk szabadságából, zsidó sajátosságából, zsidó természetességéből talpalatnyit is feladjanak.

Ez a második Jochanan nem a bölcset reprezentálta, Ez a Jochanan a zsidó szivósság és dac, a zsidó halálon tuli akarat, a zsidó cselekvés fáklája volt, szentebb minden tudósnál, örökkévalóbb minden istenfőlönél. A bölcsekről tetszetős okosságok maradtak fenn, királyokkal való diskurálgatásuk. A bölcsek a márt és holnapért okoskodtak, a hősök egy örökkévalóságért. Írások, tanulságok maradtak fenn, kiferdíthető, agyonmagyarázható hagyományok a bölcsekről. A hősökről csodálkozás, lelkesítő lobogások, előbbre feszülések, új társadalmak, új világok. Nem ködbevesző hősök korában élt és hadakozott a másik Jochanan, hanem a történelem idejében, megbízható emlékek bizonyítanak védelmi cselekedetei mellett. Mégis a harcost templomi áhitattal, bójtjával ünnepeljük.

Hősi érzéseket méltóbban, igazabban nem is lehet más eszközzel felébreszteni, mint bójtjával. A testiségből kirekeszteni akárcsak egyetlen napra mindazt, ami lustává tesz, amiért cserébe adunk függetlenséget, amiért természetünket megtagadjuk, mellőzni mindazt, ami elsalakosít — így a legemberibben tudunk nemcsak egyszerűen, kegyetlenséggel emlékezni, hanem régmúlt évszázadok történéseiből lelkesíget meríteni a jövőre.

Hosszu bójtjnap, a leghosszabb, amire a zsidó vallás és — ami majdnem egy — a zsidó népiség kötelez. Nyári nap, zsidó hősök napja. A megújuló zsidóságnak olyan emlékeztetője, amely pillanatokra elszomorít, de új tartalmat adhat egy egész életnek. (sz. i.)

H
tar
V

Katonai
puccské
kor

Husz

Berlin,
lasztja el
birodalmi
lasztásoka
jelenségek
ország so
nyek fogj
A Pape
pen Hite
Hiter-moz
zott, céljá
letőleg cs
ges forrad
kel szabad
területén
helyzetet

Az esze
mos nagy
véres eser
aebb bizo

hogy Né
s és a
mi lehet
csenyabb
ban a d
tei köze
a balold
leszá

S bár a
eseményei
badtéri g
nyilvánval
lehetősen
nemcsak a
zött folyk
vérességé
hareban a
és a bajor
nek részt.

Hogy ez
ter letérés
még hozzá
jósolható
egyves ang
Daily Her
adott hírt,

hogy a
lenül küs
restaurá

A Daily H
hogy ame
megszerezn
get, ugy a
alakitana k
vesz részt.

Az új k
a köztár
lamálná

Miután
Hitler 31-
július 31-
nütlenebb:
zetének ad
ben Hitler
rezni a hat

Allítólag
gük ese
lmben n
valamint
kat, letar
s amenny
kozik ho
pataikká

Az angol
szóló alar
zusának k
leget öltet
rint az ucc
támasztja.
váraltanul
togatata éde
e monarchi
tosan megb
rint az uj
kös legidős
Hogy Hi

Hindenburg Berlin és Bradenburg tartomány területére elrendelte a kivételes állapotok életbeléptetését

Katonai és rendőri osztagok vették át a karhatalmi szolgálatot Berlinben. Angol lapok Hitler puccskészülődéséről írnak. Pápen birodalmi kormánybiztos állított Poroszország élére, de a porosz kormány ellenszegül az alkotmányellenes kísérletnek. Németország csak abban az esetben csatlakozik az új antanthoz, ha Oroszország is részt vesz benne

Huszonegy párt indul július 31-ikén a német választásokon

Berlin, július 20. Már csak tíz nap választja el Németországot a július 31-iki birodalmi választásoktól, de már a választásokat megelőző véres forradalmi jelenségek is azt igazolják, hogy Németország sorsát nem a választási eredmények fogják végérvényesen eldönteni.

A Pápen-kormány, mely tulajdonképpen Hitlerék támogatásával mintegy a Hitler-mozgalom megállítására vállalkozott, célját egyáltalán nem érte el, illetőleg csak azt érte el, hogy a szélsőséges forradalmi erők teljes, démoni erejükkel szabadultak fel a német birodalom területén s máris egy akut forradalmi helyzetet teremtettek.

Az esseni, altonai, berlini és még számos nagyipari centrumban lejátszódott véres események minden szónál beszédebb bizonyítékai annak,

hogy Németországban az alkotmányosság és a demokrácia törvényes hatalmi lehetőségei a minimumnál is alacsonyabbra csökkentek s e pillanatban a demokrácia még meglévő keretei között nem történik egyéb, mint a baloldali és jobboldali pártok végső leszámolásra való készülődése.

S bár a Pápen-kormány az utóbbi napok eseményeitől megrettenve betiltotta a szabadtéri gyűléseket és felvonulásokat, nyilvánvaló, hogy ez a rendelkezés meg lehetőségek később érkezett. A harc immár nemesak a náciik és a kommunisták között folyik a polgárháború jellegével és vérességével, hanem a náciik ellen feszülő harcban a szocialisták, a centrumpártiak és a bajorok is teljes elszántsággal vesznek részt.

Császári restauráció?

Hogy ez a harc Hitler javára vagy Hitler letörésére fog-e vezetni, e pillanatban még hozzáteljes bizonyossággal sem jósolható meg, annak ellenére, hogy egyes angol lapok, köztük a munkáspárti Daily Herald és a Daily Express arról adott hírt,

hogy a választások kapcsán közvetlenül küszöbön áll a német monarchia restaurálása és a császárság visszaállítása.

A Daily Herald már azt is tudni véli, hogy amennyiben Hitlerék legális uton megszereznek a választásokon a többséget, úgy a volt trónörökös bevonásával alakítana kormányt, amelyben Hitler nem vesz részt.

Az új kormány rögtön megszüntetné a köztársasági államformát és proklamálná a harmadik birodalmat császárság formájában.

Miután azonban az a lehetőség, hogy Hitler demokratikus uton megszerezze július 31-én a többséget, egyre valószínűbb: a Daily Herald annak a nézetének ad kifejezést, hogy ebben az esetben Hitlerék puccsát is meg fogják szerezni a hatalmat.

Állítólag a náciik választási vereségük esetén tervbe vették, hogy Berlinben megszállják a középületeket, valamint a posta- és telefonállomásokat, letartóztatják a baloldali vezéreket s amennyiben a hadsereg nem csatlakozik hozzájuk, kizárólag rohamcsapatokkal fogják a puccsot végrehajtani.

Az angol sajtónak a Hitler-puccsról szóló alarmjai annál is inkább tendenciószerűnek látszanak, mert általános jelteget öltöttek. Egyes londoni lapok szerint a puccs lehetőségét az a tény is alátámasztja, hogy a volt német trónörökös váraltanul és titokban Doornban meglátogatta édesapját, Vilmos excsászárt, ahol a monarchikus restauráció részleteit pontosan megbeszélték. A megbeszélések szerint az új német császár a volt trónörökös legidősebb fia lesz.

Hogy Hitlernek tényleg szándékában

van régi tervét: az erőszakos puccsot végrehajtani, az legutóbbi beszédéből, melyet Schneidemühben a nemzeti szocialisták négyülésén mondott, is kiderül. Megszokott arcátlanúságával és hipokrizisével azt hangoztatta, hogy az utóbbi hetek véres eseményei nem az ő lelki-

ismeretét terhelik. Ő magától és pártjától elhárítja a felelősséget. Beszédét jólismert hatásadászó mondattal zárta be, mely így hangzott: „Szétzuzom az összes politikai pártokat, mert csak így lehet egységet teremteni és akkor virradni fog Németország felett”.

Páncélkocsik, gépfegyverek, katonai és rendőri rohamcsapatok lepték el szerda délben a berlini utcákat

Berlin, július 20. Hitlernek a pártok szétzuzására, a puccs végrehajtására és a „harmadik birodalom” kreálására vonatkozó nagyhangú ígéretei azonban a remélnél is hamarabb időn belül omlottak össze.

A von Pápen-kormány, mely alig három héttel ezelőtt, éppen Hitlerék nyomása alatt szabadította fel az egyenruhaviselési tilalmat és engedélyezte az uccai fel-

many ellene fog szegülni ennek a kísérletnek és csak az erőszaknak fog engedelmeskedni.

Hindenburg hozzájárul a kivételes állapotok elrendeléséhez

Severing eme kijelentése után von Pápen kancellár szerda délben fél tizenkét órakor telefonon felhívta a keletporoszországi Neudeckben nyaraló Hindenburg elnök irodáját és az elnöki államtitkár utján arra kérte Hindenburg elnököt,

adja azonnali hozzájárulását ahhoz, hogy Brandenburg tartomány és Berlin területére a birodalmi kormány elrendelhesse a kivételes állapotok életbeléptetését.

Tíz perc múlva Hindenburg elnök válasza már meg is érkezett a birodalmi kormányhoz, amely szerint az elnök hozzájárul a kivételes állapotok életbeléptetéséhez. Az elnöki szankció után von Pápen azonnal írásbeli értesítést küldött Groenstádt tábornokhoz, a berlini garnizon parancsnokához a kivételes állapotok életbe léptetésére. A parancsnok a kormány átiratának kézhezvétele után az egész berlini Reichswert, valamint a rendőrséget készenlétebe helyeztette

s rövid egy óra leforgása alatt Berlin utcáin megerősített őrségek jelentek meg, amelyek megszállták a birodalmi középületeket.

A porosz minisztériumok épületei elé páncélos kocsikkal, gépfegyverekkel vonultak fel a Reichswert és a berlini rendőrség osztagai.

A porosz miniszterek ellenszegülnek

Berlini hivatalos körökben egyébként valószínűnek tartják, hogy a Poroszország élére kinevezendő birodalmi főbiztos hivatalát maga Pápen kancellár fogja betölteni. Pápen helyettese Bracht eddigi esseni főpolgármester lesz, aki Pápen helyetteseként teljes jogkörrel lesz felruházva.

Utolsó jelentés szerint a porosz minisztérium tagjai Pápen kancellártól való eltávolításuk után tanácskozára ültek össze. A tanácskozás nem a porosz miniszterelnökségen zajlott le, hanem elegendő megismeretlen helyen. A porosz minisztertanácsban elhatározták,

hogy a kormány tagjai nem hajlandók eleget tenni a Pápen-kormány rendelkezéseinek,

mert azokat alkotmányellenesnek tartják.

Huszonegy párt indul a német választási küzdelemben.

A németországi állapotokra egyébként rendkívül jellemző az a körülmény is, hogy a július 31-én lezajló németországi birodalmi választásokra a választási bizottság tegnap is huszonegy párt ajánlásait fogadta el. A huszonegy párt nevei a következőképpen vannak hivatalosan bejegyezve:

- 1. Németországi szociáldemokrata párt. 2. A nemzeti szocialista német munkáspárt. 3. Kommunista párt. 4. Centrumpárt. 5. Német néppárt. 6. Német állampárt. 7. Bajor néppárt. 8. Keresztény szocialista népszolgálatért-párt. 9. Német parasztpárt. 10. Német agrárpárt. 11. Német hannoveri párt. 12. 500 már-

ka maximális tisztviselői fizetés a munkáért-párt. 13. Németországi segélyezett-pártja. 14. Német szocialista harci mozgalom. 15. Németországi nemzeti kisebbségi párt. 16. A fasizmus elleni nagy német szabadságmovement nemzeti középpártja. 17. A német munkánélküli front sorsközössége. 18. Munkások és parasztk harci közössége. 19. Német országi szabad gazdasági párt vagy válságmentes közgazdaságért küzdő párt. 20. A bérfizetések és a járadékesöknek tételek betiltásáért és igazságos munkaszerezésért küzdő párt. 21. Német népközösség.

Ez a sok párt is a németországi helyzet zavarosságát mutatja, de egyben annak is bizonyossága, hogy Hitler ellen ez uttal nemesak a kommunisták, szocialisták, a bajor néppárt és a centrum veszi fel elszánt küzdelmet, hanem számos más antifasizista polgári és munkásalakulat is.

Nyilvánvaló, hogy a Hitler-ellenes front Németországban, különösen az utóbbi hetek terrorselekményeinek hatására alatt, alaposan megnövekedett és megerősödött s még valószínűbb az, hogy éppen ennek a ténynek a hatása alatt lanszirozták a hataloméhes és a szocialista és a kommunista párthadseregek által alaposan helybenhagyott náci cik azt a hírt, hogy puccs által fogják a hatalmat magukhoz ragadni.

A Pápen-kormány annak idején azzal a szándékkal alakult, hogy Hitlerék előretörését a katonai klikk és a junker reakció javára fogja felhasználni. Hitlerék azonban nem elégedtek meg a Pápenek által nyújtott hatalmi lehetőségekkel és privilégiumokkal s hovatovább már a Pápen-kormány ellen is éppoly dühödött szölamokat használtak, mint akár Brüning, vagy a szocialisták ellen.

Hogy Hitlerék valóban készülhettek a hatalom puccsával való meghódítására, azt éppen a Pápen-kormány amae listán intézkedése bizonyítja, mellyel Berlin és Brandenburg tartomány területére elrendelte a kivételes állapotok életbeléptetését.

De a Hitler-puccs megakadályozásán kívül a polgárháború megfékezésére is beletartozik a Pápen-kormány szándékaiba. Bizonyos ugyan is, hogy amennyiben Hitlerék akár demokratikus, akár puccszerű eszközökkel megpróbálták volna a hatalmat magukhoz ragadni, úgy egész Németország területén azonnal beállott volna a nyílt polgárháború állapot.

Még mindig kétséges azonban, hogy a Pápen-kormány rendkívüli intézkedéseivel meg tudják-e állítani a német polgárháború nyílt kitörésének áradatát. Különösképpen vitássá teszi ezt a kedvező lehetőséget az a körülmény, hogy a szocialista porosz kormány a kivételes állapotok elrendelése, helyesebben a porosz kormány működésének egy bírodalmi főbiztos kinevezése által való törvénytelen felfüggesztése miatt szintén a nyílt, forradalmi ellenszegülés útjára lépett.

Megállapítható, hogy Németország most már a történelemnek olyan drámai utjaira kényeszerült, amelyeknek fordulatai egész Európa sorsát befolyásolhatják és úgy szociális, mint politikai értelemben, évtizedre, sőt évszázadokra szabhatják meg az európai emberiség sorsát. Európa népeinek szemei ebben a pillanatban aggódnak, de egyben reménykedve tekintenek Németország felé.

Németország Oroszország oldalán

A nagy horderejű belpolitikai eseményeken kívül még egy külpolitikai szenzáció is tarkítja a német eseményeket. Londoni lapok értesülései szerint ugyan is Bernsdorff gróf, londoni német ügyvivő tegnap a Foreign-Officeben tett látogatást s ott angol államférfiakkal tárgyalta. A tárgyalásokkal kapcsolatban beavatott helyről azt az információt szereztek, hogy Bernsdorff gróf a távollévő Sir John Simon külügyminiszter helyettesének azt a kijelentést tette, hogy Németország csak abban az esetben csatlakoznék a francia-angol „Accord Confiant”-hoz, ha Oroszország is csatlakozik, mert a rapallói szerződés értelmében Németország kötelezve van a szovjet magatartásához alkalmazkodni.

Megtalálták a Chile-Argentína között közlekedő lezuhant repülőgépet. Londonból jelentik: A Chile-Argentína között közlekedő légi forgalmi vállalat lezuhant repülőgépét az Andesek egyik magas csúcsa hómezőjén megtalálták. A roncsok alól 10 halott utast emeltek ki.

A hajápolás céljára már 30 év óta a legjobb szer a

PIXAVON és a **Pixavon-Shampoo**

A PIXAVON a tülelülfa kátrányát, ezt a hatóanyagot tartalmazza, feljelen szagtalan és színtelen és klinikailag igazoltan megakadályozza a hajhullást. A PIXAVON-t évi-zetök óta ajánlják az orvosok mint olyan szer, amely a hajnöveszt elősegíti, a korpaképződést megakadályozza és megőrzi a haj szépségét, illatát és egészségét.

vonulásokat: a véres események hatása alatt, a jelek szerint, belátta helyzete tarthatatlanságát, főleg abban az esetben, ha a hitlerista rohamcsapatok garázdálkodását továbbra is megtorlás nélkül hagyja.

Az utóbbi hetek eseményei éppen ezért gyors elhatározásra készítették Pápen kormányát.

Szerdán délelőtt von Pápen kancellár magához kérte a porosz kormány tagjait s közölte velük, hogy főbiztos nevez ki Poroszország élére, mert az utóbbi hetekben a porosz kormány bizonytalanságról tett tanubizonyságot úgy a kommunisták, mint a hitleristák terrorjával szemben s a véres összeütközéseknél a karhatalom rendszerint későn lépett közbe.

A porosz kormány nevében Severing belügyminiszter tiltakozását fejezte ki Pápennél az ellen, hogy a kormány birodalmi főbiztosát állít Poroszország élére. Severing kijelentette hogy a porosz kor-

A győztes pártvezér

Bizonyára egyetlen zsidó választónak sem került el a figyelmét az a feltűnő jelenség, hogy a mostani választások során nemcsak a megválasztottak, de még a jelöltek névsorán sem szerepelt dr. Fischer Tivadar, az Országos Zsidó Párt elnökének neve. Mindenfelé, ahol csak a Zsidó Párt jelöltjei és propagandistái megfordultak, Erdélyben épp úgy, mint a regátban, Bukovinában nemkevése, mint Beszarábiában, a zsidó választók első kérdése az volt: miért nem jelölt Fischer Tivadar?

Valóban szokatlan jelenség, hogy egy politikai párt elnöke, aki még hozzá olyan népszerűségnek és tekintélynek örvend, mint dr. Fischer Tivadar, ne vállaljon jelöltséget pártja listáján. A választások zürzavaros napjai nem voltak alkalmasok arra, hogy ezt a kérdést abba a megvilágításba helyezzük, amelyet méltán megérdemel. Tartozunk azonban a zsidó közvéleménynek azzal, hogy most, a Zsidó Párt újabb választási győzelme után a tényeknek megfelelően foglalkozzunk ezzel a kérdéssel.

Dr. Fischer Tivadar súlyos családi körülményeire hivatkozott, amikor elhárította magát a jelöltséget. A Zsi-

lasztási kampány egész tartalma alatt szinte megszakítás nélkül Bukarestben tartózkodott, ahol éjt napallá téve dolgozott és szervezte meg azt a hatalmas küzdelmet, amely a választási sikerhez vezetett. A Zsidó Párt helyzete a mostani választásokon összehasonlíthatatlanul nehezebb és kétségesebb volt, mint a múlt évben. Tavaly ugyszólván ellenfelek nélkül vettük fel a küzdelmet és a gondolat ujszerűsége önmagában hordta a siker zálogát. Az idén már megszervezték a Zsidó Párt ellenfelei és nyíltan a porondra lépvé, a legnemtelenebb harci eszközökkel igyekeztek megtörni a Zsidó Párt harci elánját és népszerűségét. Az UER szilvakartelljétől eltekintve, ugyszólván minden párt szerepeltetett zsidókat a maga listáin, hogy ilyen formán elvonja tőlünk a zsidó szavazókat. A régi királyság, Bukovina és Beszarábia egyes kerületében ugyszólván személyre menő közelharc folyt minden egyes zsidó szavazótért és emberföltötti erőfeszítésekre volt szükség, hogy a Zsidó

Párt olyan sikeresen állhassa meg ezt a harcot, ahogy megállotta.

Ha a most összeülő parlamentbe ismét olyan öt zsidó képviselő vonulhat be, akiket a zsidó választó tömegek akarata jelölt ki erre a pozícióra, úgy ebben a győzelemben az érdem orosz-lánrésze dr. Fischer Tivadart illeti. Ő volt az, aki pénzt és munkát nem kímélve, szervezte és irányította a romániai zsidóság nagy politikai harcát és az ő lelkesedése és kötelességtudása fűtötte és inspirálta a tartományi és vidéki vezetőségeket a minél odaadóbb és lelkiismeretesebb munkára.

Ez a magatartás valóban méltó volt dr. Fischer Tivadar előkelő jelleméhez és nemes egyéniségéhez s ha a Zsidó Párt fájdalmasan is fogja nélkülözni vezérét a parlament tribünjéről, némi kárprótlást kap magában a gesztusban, amely nagymértékben járult hozzá a Zsidó Párt eszméjének megszilárdításához. Kevés pártja van a világnak, a melynek elnöke ilyen gesztusokra képes és kész, amelynek elnöke van, nyugalommal tekinthet a holnap küzdelmei elé.

KÜZGAZDASÁG

Hogyan kell érvényesíteni a hitelezőknek a mezőgazdasági adóssokkal szembeni követeléseiket?

Az igazságügyminisztérium körrendelete

Bucuresti-Bukarest, július 20. (Az Uj Kelet tud.) Julius 18-án járt le a terminus, amelyet a konverziós törvény az adóssok számára állapított meg a konverzió megkérését illetően. Most a hitelezők jönnek sorra, akiknek a mezőgazdákkal szembeni követeléseiket kell kérésükkel fenntartani, mert ellenkezőleg elvesztik jogigényüket.

Az igazságügyminisztérium körrendeletben intézkedik azokról a hitelezőkről, akiknek több adóssuk van egyazon községben, vagy szomszédos községekben. Ha egyazon községben valakinek több adósa van, úgy kollektív kérést kell beterjesztenie valamennyire vonatkozólag. Az adóssokat alfabetikus rendben kell felsorolni és ha több községben vannak adóssok, minden községre külön kell egy ilyen alfabetikus sorrendben összeállított adós-listát benyújtani. Egy ilyen listának a következő

adatokat kell tartalmaznia:

A főadós neve, foglalkozása. Az adós társak, jótállók és zsiránok és foglalkozása. A követelt tőke, annak kamatai a követelés természeté. Ha a követelés be van jegyezve a telekkönyvbe, ki kell mutatni a községet, amelyben a betáblázott ingatlan fekszik, valamint a telekkönyv számát.

A hitelezői nyilatkozatok terminusának letelte után a bíróság kitűzi a tárgyalást, amelyre lehetőleg beidőzi az egyes községek összes adóssait vagy pedig, ha sokan volnának, alfabetikus sorrendben, egymásután. A tárgyaláson a bíróság kontrollálja az adóssok passzívumának végösszegét. Ez alkalommal a felek bemutatják a birtokukban lévő dokumentumokat és kifejtetik argumentumaikat a követelések, illetőleg a tartozások összegére és indokoltságára vonatkozólag.

MEGOLCSULT AZ AUTOBUSZ

Auto-Transport S. A. Auto-Modern S. A.

Leszállított nyári tarifája

Cluj-Gherla	tour-retour	50.-
Cluj-Dej	tour-retour	120.-
Cluj-Bistrita	tour-retour	250.-
Cluj-Tg. Mures	tour-retour	300.-
Cluj-Reghin	tour-retour	320.-

Clujról indul		Nyári menetrend	Clujra indul vissza	
Reggel	Délután		Reggel	Délután
6	3	Cluj-Moci-Sarmasul-Tg-Mures Cluj-Moci-Sarmasul-Reghin	6	3
	4		5.45	
	6	Cluj-Gherla-Dej-Bistrita	6	
6	4		6	3
12	6:30	Cluj-Gherla-Dej	7.15	2:30
	6	Cluj-Panticeu	6	
	6	Cluj-Bontida	7	

Számozott jegyek cluj jegypénztárunknál elővételben is kaphatók. Telefonon fenntartott helyeket előjegyzésbe veszünk. Deiről Baia-Mare, Sighet, Jibou, Targu-Lapusulaira azonnali összeköttetés. TELEFON 551

Nem mindegy,
hogy mivel kezeli a hajhullást!
A hajkorpázás kezdeti stádiumában végezzen rendszeres hajmosást
Egger Petrolhajszeszecel és Petrol szappannal

miáltal megelőzi a haj kihullását. Ne hanyagolja el a hajkorpázás kezelését! Az Egger Petrol és Petrol-szappan gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban kapható.

ZSIDÓ VILÁG

Bata és a zsidókérdés. Thomas Bata, a néhány nappal ezelőtt elhunyt cipőkirály röviddel halála előtt nyilatkozatot adott a prágai „Selbstwehr“-nek a zsidókérdésről, amelyben többek között a következőket mondotta: „Azt hiszem, hogy ha a zsidóknak nagy szerepet juttatnának a állami közigazgatásban, úgy ezzel nagy mértékben járulnának hozzá a világkereskedelem előmozdításához, emelnék az összes népek jólétét és nem utolsó sorban csökkentenék a fenyegető háboru veszedelmét. Zsidók nélkül semmilyen világkereskedelmet nem tudnánk üzni. Harminc esztendeje dolgozom zsidó kereskedőkkel és a legjobb tapasztalatokat nyertem velük. Munkatársaim között is igen sok zsidó van, akik legnagyobb meglepedésemre működnek közre vállalatom fejlesztésében. Ami Palesztinát illeti, amióta a zsidók hozzájárultak az országépítéshez, lényegesen megerősödött kereskedelmi kapcsolatunk az országgal. Eddig kizárólag hitelekkel dolgoztunk és mégsem szenvedtünk semmilyen veszteséget. Vállalatomban külön osztály foglalkozik a palesztinai kivitellel, amely évente körülbelül egymillió értékű árut szállít Palesztinába.“

A siami zsidók. A Siamban végbement vértelen forradalom kapcsán érdekes tudni, hogy Bangkokban, Siam fővárosában ötven zsidó család él. A bangkoki zsidók főleg ékszerészek, exportvállalatok és különböző gyárak tisztviselői. Erdek, hogy a külföldi államok követői és konzuljai többnyire zsidók itt. A bangkoki zsidó bennlakók főképpen Bagdadból származnak, akik ide Oroszországból vándoroltak be. A bagdadi zsidók vezeték az ország export és import forgalmát.

Az Aviva-Barisszia szeminárium a görögnyelvi somér-láborban

Az Aviva-Barisszia Nőszíntje folyó hó 31-én, vasárnap nagyszabású szemináriumot rendez a sómerek táborhelyén. Ugyanekkor fontos megbeszélést is tartanak a szervezet csoportjainak vezetői az Aviva-Barisszia jövőbeli programja és a Nőszínt áthelyezése kérdésében. A Nőszínt elvárja az összes hithabruth és az összes Aviva-Barisszia vezetőktől, valamint a zánkentestületek tagjaitól, hogy a megbeszélések fontosságára való tekintettel mindent el fognak követni városuk képvisellete érdekében, miután az egész erdélyi zsidó ifjuságra sorsdöntő jelentőséggel bíró kérdések fognak napirendre kerülni. A sómertábor helye Görögnyelvi. A vasuti jegyeket Szászrégenbe kell váltani, Jabonitára szóló fűrdőjegyként. A jegyeket a szászrégeni állomáson kell lepecsételteni, a továbbiakról pedig a régi Aviva-Barisszia és a sómerek fogadó bizottsága fog gondoskodni.

A kirándulás és a szeminárium előreláthatólag nagy élménye lesz mindazon aviváknak és barissziánusoknak, akik azon részt fognak venni.

A Zsidó Párt Ifjusági Szekciója ma este vezetőségi ülést tart. A Zsidó Párt kolozsmegyei tagozatának ifjusági szekciója ma este pontosan 9 órai kezdettel a neolog hitközség Ferenc József ut 54. sz. alatti téli imaházának termében vezetőségi ülést tart. Külön meghívók nem lettek kibocsátva és a vezetőség tagjainak pontos megjelenését ezután kéri az elnökség.

Féláron! Elsőranguan fest, tisztít ruhákat CZINK, Cluj

Amerikában a munkanélküliek száma már a tizenegymilliót is meghaladja

London, július 20. W. Greene az amerikai munkásszövetség elnökének becsülése szerint a munkanélküliek száma Amerikában most már meghaladja a tizenegy milliót is. A kongresszus, a mely legközelebbi ülését már csak decemberben tartja, elmulasztotta a

szünet előtti időszakon a munkanélküli segélyezést intézményesen rendezni. Ezért Greene szerint nagy a valószínűsége annak, hogy a békétlen tömegek legközelebb az őszi végén éhségzavargásokkal fogják nyugtalanítani az Egyesült Államok rendjét.

Grandi olasz külügyminiszter lemondott és Mussolini vette át örökét

Bécs, július 20. Az olasz kormány átszervezés alatt áll. A király elfogadta Grandi külügy-, Giuliani közoktatásügy-, Mosconi pénzügy- és Botai korporációs miniszterek lemondását. A külügyi és a korporációs tárcát Mussolini vette át.

Tegnap Genfben angol-amerikai-francia-olasz bizalmas megbeszélés volt a leszerelés ügyében

Anglia és Franciaország magáévá teszi a bombavető repülőgépek használatának tiltását. A világ minden részéből Hoover leszerelési javaslatának elfogadását ajánlják

Genf, július 20. Tegnap amerikai-angol-francia-olasz bizalmas megbeszélés volt a leszerelés kérdésében. Ezt megelőzően angol-francia megegyezés jött létre abban az irányban, hogy a két hatalom magáévá teszi az amerikai leszerelési tervet az azt a részét, amely a bombavető repülőgépek használatának eltiltását ajánlja azzal a feltétellel, hogy a pogány aviatikát nemzetközi ellenőrzés alá fogják helyezni. Szerda délután összehívták a világerőszakot főbizottságát ülésre. Az amerikai-angol-francia-olasz megbeszélések után Nadolny német leszerelési fődelegátus Herriotval tárgyalt az angol-francia megegyezésről. Henderson a világ minden részéből sűrűn kapja a leveleket, amelyek Hoover leszerelési javaslatának elfogadását ajánlják a konferencián résztvevő hatalmaknak. Egyidejű jelentés szerint a leszerelési konferencia delegációi megállapodtak abban, hogy a november elsején lejáró fegyverkezési szünetet 1933 február elsejéig meghosszabbítják. Ezzel kapcsolatban jelentik azt is, hogy Olaszország és Belgium után most Lengyelország is bejelentette csatlakozását a francia-angol bizalmas megállapodásokhoz. Ugyancsak ezzel kapcsolatban jelentik, hogy Mellon londoni amerikai nagykövet négyhetes szabadságra Amerikába utazik. Noha utja magán gyöngyöző afelől, hogy a nagykövet, aki évek óta amerikai pénzügyi államtitkár volt, Hoover elnökkel és Stimson külügyi államtitkárrel tárgyalásokat fog folytatni az európai hatalmak hadiadóságainak rendezéséről. Mellon váratlan szabadságra menetele az angol fővárosban meglepetést keltett.

lési konferencia delegációi megállapodtak abban, hogy a november elsején lejáró fegyverkezési szünetet 1933 február elsejéig meghosszabbítják.

Ezzel kapcsolatban jelentik azt is, hogy Olaszország és Belgium után most Lengyelország is bejelentette csatlakozását a francia-angol bizalmas megállapodásokhoz. Ugyancsak ezzel kapcsolatban jelentik, hogy Mellon londoni amerikai nagykövet négyhetes szabadságra Amerikába utazik. Noha utja magán gyöngyöző afelől, hogy a nagykövet, aki évek óta amerikai pénzügyi államtitkár volt, Hoover elnökkel és Stimson külügyi államtitkárrel tárgyalásokat fog folytatni az európai hatalmak hadiadóságainak rendezéséről. Mellon váratlan szabadságra menetele az angol fővárosban meglepetést keltett.

Véres verekedés volt az osztrák nemzeti tanács pénzügyi bizottságának ülésén

Bauer Ottó szociáldemokrata vezér homlokát véresre sebezte egy gyulaiarival Heinzl Heimatblokk-képviselő. Izgalmas jelenetek sorozata után az ülést végül be kellett rekeszteni

Bécs, július 20. A tegnapi nemzeti tanács pénzügyi bizottságának ülésén véres kimenetelű verekedés folyt le dr. Bauer szociáldemokrata vezér és Heinzl Heimatblokkhoz tartozó képviselő között. Glöckl szociáldemokrata képviselő beszéde közben tört ki a botrány, amikor a képviselő éles kirohanást intézett a kormány ellen azért, mert dr. Rintelen közoktatásügyi minisztert bitva megalázza, hogy a Creditanstalt külföldi hitelével tárgyaljon.

A szociálista padosorokban a képviselő kijelentéseit nagy zajongással kísérték, ekközben a szociálista és a polgári képviselők között éles szócsatára került a sor.

Raktárunkon lévő zsidótárgyú könyveket olcsón kiadjuk:

- Max Nordau: dr. Kohn — 25 B
- Felix Weltsch: A zsidókérdés a modern eszméaramlatok tükrében — 25 "
- Solem Alejchem: Leégett nemesek — 10 "
- Paneth Herman: Utazásom a Szentföldön — 5 "
- Marton Ernő: Zsidó nemzet Erdélyben — 5 "

Dr. Bauer Ottó, az ismert szociálista vezér nagy izgalomban a Heimatblokk képviselőinek padosra elé lépett és oda-szólt egyik elvtársának: „Ne állj szóba ezzel a revolverhósszal!” — és rámutatott Heinzl képviselőre. (Ez a megjegyzés valószínűleg arra vonatkozott, hogy néhány hónappal ezelőtt Heinzl képviselő a parlament ülésében nadrág zsebéhez kapott és akkoriban azt állította róla, hogy revolvert akart rántani a szociálista képviselőkre.) Heinzl képviselőt ez a megjegyzés teljesen kihozta sodrából és előbb kiáltozni kezdett, majd az asztalról felkapott egy gyufatartót és Bauer Ottó fejéhez vágta. A súlyos gyufatartó éppen csak horzsolta Bauer homlokát, így is azonban vérző sebet ejtett rajta.

A szociálista képviselők erre magukból kikelve rohantak a Heimwehr-képviselek felé és különösen Heinzl képviselőt került fenyegetett helyzetbe. Sever szociáldemokrata képviselő magából kikelve kiáltozta: „Ezt a fickót ki kell dobni!” A többi képviselő is kiáltozni kezdett:

„A rendőrségnek kell a parlamenti tisztiztatnia ezektől a revolverhósszoktól!”

A teremben óriási zűrzavar támadt, a képviselők egymás szavát sem értették

már és a keresztényszocialisták hiába igyekeztek az egymással szembenálló képviselők között békét teremteni. A szociáldemokrata képviselők körülfojták Heinzl-t és kiszorították az üléssteremből.

Kollmann elnök végül sajnálkozását fejezte ki a csunya botrány miatt és be-rekesztette az ülést.

Dr. Renner, a nemzetgyűlés elnöke, az ügyészségen büntető feljelentést tett Heinzl képviselő ellen a pénzügyi bizottság ülésén történt incidens miatt. Feljelentésében rámutat arra, hogy meg-nevezett képviselő kihágása kívül áll népképviselői tevékenységén és a nemzetgyűlés tanácskozásain és véleménye szerint bűnös cselekedet. Heinzl képviselő már korábban is adott okot zavargó fellépésével a nemzetgyűlés elnökének beavatkozására.

Ez a célzás a nemzetgyűlés plenáris ülésén történt ama bizonyos incidensre

Ki iszik mást ott, hol kapható a MOTT!

vonatkozik, amikor Heinzl képviselő olyan mozdulatot tett, amelyet több oldalról úgy magyaráztak, hogy revolvert vett elő. Annakidején a Heimatblokk részéről ezt tagadták.

Másfélmillió sikkasztást lepleztek le a kolozsvári vámhivatalnál

Schönhaus vámirodafelügyelő megröszkötött Kolozsvárról

Cluj-Kolozsvár, július 20. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári vámhivatalnál néhány nappal ezelőtt másfélmillió visszaélést lepleztek le, melynek tettese Schönhaus Miksa, az egyik kolozsvári vámiroda vezetője. Schönhausról megállapították, hogy hosszú idő óta rendszeresen hamisítja a vámolásra kerülő árukra felvett deklarációkat. Schönhaus üzenetét egy váratlan rovacsolás

leplezte le, amikor megállapították, hogy több mint egy millióval károsította meg az államot.

A vámmatóságok azonnal a pénzügyminisztériumnál jelentették az esetet. A minisztérium a visszaélések kivizsgálására biztost fog küldeni Kolozsvárra. Schönhaus néhány nappal ezelőtt el-tűnt a városból.

Tiltott műtét miatt letartóztattak egy szülésznőt Kolozsváron

Reménytelen a szülésznő áldozatának állapota

Cluj-Kolozsvár, július 20. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári rendőrség tegnap letartóztatta Duca Anna szülésznőt, aki egy héttel ezelőtt tiltott műtétet hajtott végre Székely Tamásné, Székely Tamás monostoriuti kereskedő feleségén. Székely Tamásné mint személyes ismerősét kereste fel Duca Annát, aki az adott állapotban levő asszonyt jódinjekciókkal kezelte. Székelyné valóban abortált, de három nappal ezelőtt vérmérgezési tünetek között a Lengyel-szanatóriumba kellett szállítani. A sanatóriumban azonban sürgős kezelés alá vették az asszonyt, aki azonban rendkívül súlyos állapotban van

és felgyógyulásához kevés a remény.

A kolozsvári rendőrségre Székely Tamás tett feljelentést a szülésznő ellen, akit őrizetbe vettek. A rendőrség a nyomozás befejeztével az ügyészségre viszi át Duca Annát, aki ugyan beismeri tettét, de azzal védekezik, hogy az asszony megbetegedése jóval a műtét után történt és így nem lehet igaz, miszerint az ő kezelése következtében betegedett volna meg.

Székelyné állapota egyébként rendkívül súlyos és az orvosok nem bíznak felépülésében.

Az egész világ egységes jogrendszerét akarja kodifikálni az interparlamentáris unió

Ma délután nyitják meg Genfben az interparlamentáris unió huszonnyolcadik konferenciája

Genf, július 20. Ma délután három órakor ül össze Genfben az interparlamentáris unió huszonnyolcadik konferenciája. A francia képviselőház elnöke Buisson távollétében a konferencia elnöke gróf Carton de Wiart lesz. Az első ülést Motta, a svájci konföderáció elnöke és Himans, a leszerelési konferencia elnökének előadásai töltik ki. Eddig huszonhét ország parlamenti csoportjai jelentették be részvételüket. A román parlamenti csoport a választások miatt még nem alakulhatott meg. Ezért Romániát csak Vestpasian Pella professzor, volt liberális képviselő, az interparlamentáris unió állandó tagja képviseli.

Az elmúlt évi jelentés legnagyobb része a huszonhetedik interparlamentáris konferenciának van szentelve, a melyet 1931 októberében tartottak Bukarestben.

Nagy esemény: Freud könyvei magyarul

Dr. Ferenczy rendezte sajtó alá a lélekelemzés korszakalkotó műveit. Bevezetés a pszichoanalízisbe 240 lej. Freud: A mindennapi élet pszichopatológiája 180 lej Lepagenál Kolozsvár. Postán utánvétellel.

karestben. A konferencia napirendjén a következő problémák szerepelnek: Szintetikus terv előkészítése a világjog kodifikálására, a kábítószerek gyártásának limitálása és annak az anknak a tanulságai, amelyet az interparlamentáris konferencia egy új világháború lehetőségeivel kapcsolatban folytatott le.

Kirándulás a görögnyeli sómértáborba. Indulás f. hó 22-én szombaton este 11 órakor. Részvételi díj nyitott teherautóval 120 lej, autobusszal 180 lej. A sómértáborban a Tamusz 20-i Herzl-émlékünnepelely vasárnap a kirándulás napján lesz megtartva. Jelentkezni péntek délig lehet Florenthalnál, Szappan uccán.

— Edge párizsi amerikai követ utban van Európá felé. Londonból jelentik: Edge párizsi amerikai nagykövet utban van az óceánon Európá felé a Leviathan fedélzetén, hogy párizsi hivatalát újra elfoglalja. A nagykövet hosszabb időt töltött Amerikában. Visszatérése egyúttal cáfolata azoknak a híreknek, amelyek szerint a washingtoni kormány a párizsi nagyköveti állást egyelőre betöltetlenül kívánna hagyni.

A máramarosi zsidó győzelem ünnepe

Lélekemelő ünnepnappá avatta Máramaros zsidósága dr. Fischer József „negyedik” győzelmét

Sighet-Máramarossziget, július 20. (Az Uj Kelet tud.) Lázás nyugtalan-ság. Idegesség. Aggódó türelmetlenség hajtja ide-oda ennek a nyakas népnek fiait. Már kora reggel talpon vannak és éber szemmel lesnek el minden mo-zanatot. Ők maguk már hét óraker siet nek leszavazni, hogy a nap hátralevő tizenhárom óráját a népi becsület meg-örzésére szenteljék. Mindannyian az őrsön állanak. Ide-oda futkosnak. Az őrtálló csendőrszurotyok hiába intenek feléjük figyelmeztetőleg. A nép becsü-letét féltő zsidó szív űzi őket.

Ijesztő hírek

Dél előtt tíz óra van. Az izzadság már már kiveri testüket. Az első hírek riadóként dobja ki őket az agitációs front-ra, amelyen láthatatlan erővel viaszkodnak. A liberálisok egyik háziszidája az első szekciónál dolgozik galád eszkö-zökkel. Ott áll a szekció bejáratánál és minden zsidó választónak azt mondja, hogy a Zsidó Pártra szavazzon, amely-nek jele a függőleges egyenes vonal. És állítólag sikerült néhány, mit sem tudó zsidót megtevesztenie. Már két ember utban van, hogy a helyszínre si-essen.

Pár percre rá az a hír fut végig, hogy a kormánypart, amely a válaszá-sok napjait jóindulatu passzivitást tanúsított a Zsidó Párt iránt, most hír-telen frontot változtatott és magának követeli a zsidó szavazatokat. A nyug-talanság, az aggodalom egyre nő. Most Fildermann mumusa bujik elő. Egye-sek arról riadoznak, hogy újabb pénz-esőt szórnak és vásárolják a szavaza-tokat. A vidékről is rossz hírek kerin-genek. Futár érkezik Sugatagról és li-hegve jelenti, hogy a berbesti rabbi a Torára esketi meg híveit és a liberá-lisoknak követeli szavazataikat. Fékte-len aknamunka folyik az egész wona-lon...

Pedig dehogy. A zsidók teljesítik kötelességüket. Csöndben, zajtalanul. Csak a párt közvetlen frontharcosai látnak rémképeket maguk előtt, ame-lyek még este 11 óraker is ott ülnek lá-zas szemekben.

Cuza előretörése

Már mindenütt lezárták a szavazást. A bizalmi emberek most számolják ösz-sze a leadott voksokat. A Zsidó Párt főhadiszállásán, a Rákóczi uti pártiro-dában furcsa kép fogad. Belépek. A folyósok, a szobák telis tele emberekkel. Néma csönd. Szakállas zsidók, pájészes bocherek, intellektuelek és munkások: lehorgasztott fejjel gubbasztanak. És fájdalmasan hallgatnak. Ez a csend kiabál. Vajjon mi történhetett, hogy e gyászos hangulat lett urrá rajtuk...?

— Mi van itt? — töröm meg félén-ken a nyomasztó némaságot. Valaki az egyik sarokból válaszol, keserűségtől elcsukló hangon:

— Nézd meg a beérkezett eredmé-nyeket. Rosszul állunk. Cuza előretört.

Megnézem a telefon mellett heverő lapot. Az első két szekció eredménye. Nehány szám, amely csakugyan ijesztő. Cuza előnyben és mi utána kullogunk...

Néhány kinos perc. A telefon vad berregése hasít bele a fájó csöndbe. Mindenki a telefonos asztalhoz tódul. Az arck előrenyulnak. Semmel Sándor kapja füléhez a kagylót. Es komor ar-cába lassan mosoly derül. Es ez a mo-soly átragad mindenkire, pedig még senki sem tudja rajta kívül, mit jelent a telefon. Megtört a jég.

Cuzák előretörése egyelőre megál-lott. A beérkezett két szekciónál impo-náló számban szavaztak le a zsidók a Zsidó Párt listájára.

3750 szavazat

A súlyos lidérenyomás engedett. Az emberek megkönnyebbültek. Most már mosolyogva törülük le a verejtékcse-pekét homlokaikról. Borsa, Visó és a

szigeti szekciók eredményei biztató, lelkes hangulatot váltanak ki. Most már Cuza kisebb ugrásai sem ejtik két-ségbe őket. Egymásután érkeznek be a szebbnél-szebb eredmények. Már két ezer 500 zsidó szavazaton is túl va-gyunk. Egyesek már 3000-et jósolnak. De rögtön leintik őket. Még csak sejténi se merik a 3750-et, amelyet éjsz-aka két óraker közöltünk a kolozsvári központi irodával.

Már hajnal felé jár az idő. Csöndes eső szítal az éjszakába. Az uccákon élénk forgalom zsong. Az emberek csoportokba verődve járkálnak fel-alá és eszük ágában sincs pihenőre térni. Pe-dig megérdemlik... Még sokáig elmél-kednek a nap lázas, forró eseményein.

A hajnal első sugarai már a béth-amidrás csarnokában verődtek rájuk és ők hátalét szívvél fogtak hozzá a sachriszhoz.

Fischer József ünneplése

Fischer József Visón és Borsán töl-tötte a választások izgalmas napjait. Csak hétfő este tért vissza Szigetre.

A város határában a zsidó ifjúság lelkes tábora várta. Kilenc óraker tünt fel a sorompó mögötti köhídon Fischer József autója. Amikor meglátták valósá-gos extázis vett erőt rajtuk. Elébe rohantak, a gépkocsit megállították és vállukra emelték a zsidó képviselőt. Felemelő élmény volt. A zsidó szív igaz szeretetének spontán megnyilatkozása. Igazi zsidó öröm, amely ujjongó hora-ba lendül, patogó héber énekeknek ad megszire csengő hangot és felemeli a vezért.

Igy vonult be Fischer József diadal-menete a városba.

A Zsidó Párt irodájának épülete előtt hatalmas tömeg várakozott. Újabb ünneplések és lélekemelő jelenetek, a melyek lakásáig, dr. Fried Ábrahám házáig kísérik Fischer Józsefet. De

SZÍNHÁZ-FILM MŰVEKZET

Rabszolgakirálynő

A Szinkör mozgó ma, csütörtöktől napi négy előadásban bemutatja a So-doma pusztulása, Noé Bárkaja nagy-névű szeniális magyar filmrendezőnek, Kertész Mihálynak leggrandiózusabb mesterművét, a „Rabszolgakirálynő”-t, a főszerepekben Korda Mária, Arlette Marschall és Beregi Oszkár. A *Rab-szolgakirálynő* minden egyes jelenete megfelelő gyönyörű zenekísérettel alá-festve felejthetetlen látványt nyújt. Grandiózus megrendezésben elevenedik meg a Vörös-tenger kettéválása, a zsi-dók átkelése a száraz tengerfenéken, majd a mikor a rettenetes víztömegek temetik el az üldöző perzsákat. A *Rab-szolgakirálynő* méltán viselheti a „Mün-den idők leghatalmasabb filmalkotása” elnevezést. Előadások fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 óraker. Pompás hívős né-zőtér mellett.

Szinkör-Mozgó műsora

Csütörtök d. u. fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 óraker:
Péntek délután fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 óraker:
Szombat délután fél 4, fél 6, fél 8, s este fél 10 óraker:
Vasárnap d. u. fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 óraker:

Monumentális filmatrakció: „A rab szolga királynő, hangos keleti törté-net 12 felvonásban, a főszerepek-ben: Korda Mária és Beregi Osz-kár. Hangos kíséző műsor. Hely-árak: 10, 20 és 30 lej.

Autóvásárlók figyelemébe!

Raktárunkon levő

vadonatúj Ford személyautóinkat

mélyen a beszer-zési áron alul

árusítjuk ki

Automobilia S. A. Ford Művek vezérképviselete

CLUJ, Piata Stefan cel Mare 3. Operával szemben.

még nincs vége az örömnappak. A ház udvarán rögtönzött ünnepi gyűlés ala-kul ki. Az első szónok dr. Fried Ábra-hám, utána Rottenberg József köszönti a zsidó képviselőt, majd Fischer József meghatódva mond köszönetet a meleg ünneplésért és a máramarosi zsidóság szeretetéért. A Hatikvah hangjai mel-lett oszlik szét a lelkes tömeg éjszaka fél tizenkettőkor. Ekkor érkezik meg Fischer József üdvözlésére dr. Danzig Sámuel főrabbi és a késő éjszakai órák ig maradnak még együtt a szigeti zsi-dóság vezetői.

Az ünnepi bankett

Másnap este nagyszabású bankettel ért véget a máramarosi zsidóság nagy ünnepe. A szónoklatok sorát dr. Klein Arthur, a párttagozat elnöke nyitotta meg, majd dr. Fried Ábrahám, Rottenberg József, dr. Rosner Izidor, dr. Sternberg Aladár, dr. Kiszelnik Nán-dor, Stern Fischel, Koffler Mose, Klein György, és Danzig Hillél tartottak be-szédeket, amelyekre dr. Fischer József gyönyörű német szónoklatban választott. Későbbben a nemzeti parasztpárt parla-menterei és vezetői is megjelentek a banketten, akik meleg ünneplésben ré-szesültek. Dr. Lázár Illés és dr. P. Zsigmond képviselők, Pop Traian pro-fesszor máramarosi szenátor és dr. Bá-lint Sándor az interimáris bizottság elnöke köszöntötték Fischer Józsefet és lelkes beszédekben fejezték ki elis-merésüket a máramarosi zsidóság ön-tudatos magartatása fölött.

Igy ünnepelte Máramaros zsidó népe dr. Fischer József negyedik márama-rosi győzelmét.

AZ OPERA-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap:
Kipróbálok az uramat, 2 órai pazar szórakozás. Főszereplők: Liane Haid, Fritz Schultz, Szőke Szakáll és Huszár Pufi. Előadások kezdete: Fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 óraker. Hely-árak: 10 és 20 lej. Nincs külön repülő és segélybélyeg.

Ferrero a harmadik Róma

Az érdekes és hatalmas munka pá-ratlan árleszállításban, két kötet fehér papíron 988 oldal, füzve 96 Lei, disz-kötésben 1.300 Lei helyett 192 Lei Le-pagenál Kolozsvár postán utánvétellel (portó 27 Lei) beküldve portómentesen.

Dr. KULCSÁR ISTVÁN:

Bevezetés az individuál pszichológiába

Tartalmi kivonata: Az ősember lélekismerete. — Az egyén, mint cél-irányított egység. — A szervek fogyatékosága. — A „fiziológias fogyatékoság”. — A „fogyatékoság létrejöttének tényezői. — A fogyaté-kosság-érzés kompenzációja, a szemé-lyiség fejlődésvonala. — Az ideges jellem. — A tehetség. — Gyerekkori hibák. — Idegesség és elmebaj. — El-züllés és bűnözés. — Szexualitás prob-lémája. — A kutúra. — Nevelés. — Az idegesség gyógyítása. — Önevelés. — Függelék: Az individuálpszichológia története.

Ára 98 Lei. — Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, július 21.

Bukarest. 19: Dalest. 19.20: Sztravinsz-kij: A tavasz felszentelése. Csajkovszkij: Szimfónia.

Budapest. 9.15: Katonazene. 9.30: Hi-rek. 12.05: Cigányzene. 12.25: Hírek. — 1: Pontos időjelzés időjárás. 2.45: Hírek. 4: Az agarak öregapja, felolvasás. 4.45: Pontos időjelzés időjárás, hírek. 5: Ének-kar. 6: Ellora és Adzsanta sziklatemplomai, Baktay Ervin előadása. 6.30: Hang-verseny. 7.45: A rádió külügyi negyed-órása. 8: Goldmark-est. 9.15: Pontos idő-jelzés, időjárás, hírek, majd Horváth Gyula és cigányzenekara, énekszámokkal. Bécs. 19.40: Házizenétől a szalóznene-karig. 20: Zenei furcsaságok.

Berlin. 21: Német dalosünnep. Lipcse. 20.45: Könnyű zene. Varsó. 21.20: Grammfón. 22: Tán-czene.

Poznan. 20: Szólisták hangv. Milánó. 20.30: Vigopera. Róma. 20.45: Opera. Róma. 20.45: Opera. Prága. 21: Katonazene. Osló. 20.30: Zongora. 21.30: Gramfón. Stockholm. 21: Dalok, orgonakísérettel. Svájci Aleman Adó. 21.45: Citera-négyes.

Péntek, július 22.

Bukarest. 20: Zenekari hangv. Budapest. 9.15: Hangv. 12.05: Ének, zongora. 6.45: Dani bá. 7.20: Magyar dalok. 8.20: Táncczene. 9.30: Dohnányi hangv. 22.15: Időjárás, utána cigányzene. Bécs. 20.10: Szimf. hangv. Berlin. 20.20: Könnyű zene. Varsó. 20: Szimfónikus hangv. Poznan. 22.30: Táncczene. Milánó. 20.45: Szimfónikus hangv. Róma. 20.45: Szórakoztató zene. Prága. 21.35: Zenélő fűrészhangv. Brunn. 20.05: Könnyű zene. Osló. 20: Vendéglői zene. Stockholm. 22: Szavalat. Svájci Romand Adó. 20: Massenat: Werter. Párizs. 20.45: Rádiózenekar.

APRÓ HIRDETÉSEK

A cluji orth. hitközség énekkarához keresünk kimondottan elsőrangú szop-rán és alt szólista-gyerekeket. Jelentkez ni: Weisz Izidor főkantor Str. Dubalari-lor 3.

Ritka alkalom! Foglalkozás nélküli egyének jelentős keresethez juthatnak a PERRY cégnél Cluj, Str. Regina Maria 53 szám.

Albina lejárt betétkönyv eladó. Cim a Park Szanatóriumban.

Keresek a háztartás minden ágában jártas, dolgos, gyermekszerető zsidó-lányt. Cim Bürger bőrkereskedő Salon-ta.

Keresek 60 év körüli vallásos zsidó urinót, ki dornavatrai nyaralóban part nerem lenne, esetleg lakótársnóm is. Széchenyi tér 16. Salamonné.

Kiadó különbejáratu burtozott szo-ba komplett hálóval, napos, kertes ud-varban Regele Ferdinand 107. földszint.

Gépi aszurf és precíz gomblyukkötést és pliszét, gaufreét olcsón vállal. Nagy-várád, Piata Mihai Viteazul 5.

— Az jölét eljő-tik: A wa-küldöttek-dott arról világválsá-a közeljöv-presszió a visszaáll-ennek ny-lág gazda-vul: és A-várnak.

— Száz-hónullám. Atlanti-ócség minte-telt. Most az időjár-kint csak a hőmérő.

— Husz-Boszniába-tik: Bosz-datlanul e-höngenek, idei termé-adós nyá-ki a föld-„aldás” e-Hetek óta és villám-got és pa-tés, hogy 23 ember.

Tíz jöv-miniszter-ning New-a lappok-meg a fi-A minisz-gei gépkö-egymásut-teri laká-nyagi k-meg senki

— Ötv-szaporod-ból jelent-Theme u-avatási ü-melyben-tett az at-ve, hogy-bi öt évt-milliót. A-ta a hida-megnyom-mos beres-fejállított

— Bal-sőségek l-előtt nyit-tikár jul-raljunk a-balatoni-ki kívánja p-tett hata-ban speci-és a bal-ges korsz-ki, de fel-modern í-fürdőkult-ismerve a-illetékes-mogatásá-vasutak é-napig érv-nyes men-ra és vis-sát pedig-menetjegy-zumkedve

— Nyil-7-ki szám-Raw Fise-ra, hogy-megvilági-elé, a Sa-veskedjék-kozatunk-nek: 1. Rá-soha előa-mann ne-melyik a-ót végez-mannal, gyunk az-rosszhisz-meg anny-ga ismeri-igy szüke-radi Sasz-lásos nev-zsef elnök

HIREK

— Az angol trónörökös az általános jólét eljöttét hirdeti. Londonból jelentik: A walesi herceg a keletafrikai kiküldötték lakomáján nagy beszédet mondott arról, hogy milyen hatással van a világválság Angliára. Kijelentette, hogy a közeljövőben véget ér a gazdasági depresszió a lausannei egyezmény nyomán, visszaáll a stabil gazdasági helyzet és ennek nyomán az általános jólét. A világ gazdasági helyzete így módon megjavul: és Angliára is sokkal jobb napok várnak.

— Száz embert ölt meg Amerikában a hőhullám. Londonból jelentik: Amerika Atlanti-óceáni partvidékén a nagy hőség mintegy száz halálos áldozatot követelt. Most valamivel hűvösebbre fordult az időjárás, sőt a hegyvidéken éjjelenként csaknem a fagypontra szállt alá a hőmérséklet.

— Huszonhárom embert sujtott agyon Bosznijában a villám. Belgrádból jelentik: Bosznijában hetven nap óta szakadatlanul esik az eső, állandó viharok dúrnak, amelyek ugyszólván az egész ideit terméstönkretették. A tulontul kiadós nyári eső nagy elkeseredést váltott ki a földműves osztályból, melyet ez az „áldás” egész évi kenyerüktől foszt meg. Hetek óta szünet nélküli mennydörgés és villámlás tartja félelemben a lakosságot és pánikot idézett elő az a jelentés, hogy a villám az utolsó öt napban 23 embert sujtott agyon.

Tíz lövést adtak le a finn honvédelmi miniszterre. Londonból jelentik: Az Evening News távirata szerint Helsinkiben a lappok újabb merényletet kíséreltek meg a finn honvédelmi miniszter ellen. A miniszter lakása előtt nagy sebességgel gépkocsi haladt el, amelyből gyors egymásután tíz lövést adtak le a miniszter lakására. A lövések csak csekély anyagi kárt tettek, de nem sebesítettek meg senkit.

— Ötven év alatt hárommillióval szaporodott London lakossága. Londonból jelentik: György király résztvett a Themse új westminsteri hidjának felavatási ünnepségén és beszédet mondott melyben történelmi visszpillantást vetett az angol főváros fejlődésére, kijelentve, hogy a lakosság szaporulata az utóbbi öt évtizedben meghaladta a hárommilliót. Az uralkodó aranyollóval elvágta a hidat elzáró selyemszalagot, majd megnyomott egy gombot, mire elektromos berendezés eltávolította a hid előtt felállított sorompókat.

— Balaton kiállítás. Ünnepélyes külsőségek között, nagyszámu közönség előtt nyitotta meg Tormay Géza államtitkár július 16-án Sjófokon az „Égy nyaralunk a Balatonon” kiállítást, amely a balaton építészeti és nyaraló kultúrát kívánja propagálni. A külön e célra épített hatalmas méretű kiállítási csarnokban speciális balaton nyaralóterveket és a balatonmenti építkezéshez szükséges korszerű építőanyagokat állítottak ki, de felvonul minden más olyan új és modern felszerelés, ami a nyaralási és fürdőkultúrával összefüggésben van. Felismerve a kiállítás fontos misszióját, az illetékes körök is siettek a kiállítás támogatására és a magyar királyi államvasutak az ország minden állomásáról 3 napig érvényes 33 százalékos kedvezményes menetjegyeket adnak ki a Balatonra és vissza, a külföldi látogatók utazását pedig megkönnyítik azzal, hogy a menetjegyek útján 50 százalékos kedvezményt nyújtanak.

— Nyilatkozat. Az Uj Kelet július 16-án 7-ki számában egy interwiew jelent meg Raw Fischmannról, amely alkalmas arra, hogy Sasz Chevránkat kellemetlen megvilágításban állítsa oda ország-világ elé, a Sasz Chevrá nevében kérjük sziveskedjék az alábbi helyreigazító nyilatkozatunknak helyt adni sziveskedjenek: 1. Ráv Fischmann a Sasz Chevrában soha előadást nem tartott. 2. Ráv Fischmann nem tudja, hogy Nagyváradon melyik a Sasz Chevrá és milyen funkciót végez. 3. Nem polemizálunk Ráv Fischmannal, mert teljesen tisztában vagyunk azzal, hogy őt valaki teljesen rosszhiszeműleg informálta. Befelezésül még annyit, hogy egész Erdély zsidósága ismeri a Nagyvárad Sasz Chevrát és így szükségletlennek tartjuk a nagyvárad Sasz Chevrá tagjai, gyermekei valóságos nevelésének igazolását. Ullman József elnök, Lebóvits Adolf titkár.

Visszafejlődőben van a brazil forradalmi mozgalom

London, július 20. Braziliai kormánycsapatok harcok után a szövetségi állam déli részén három várost, amelyek a felkelők kezén voltak, visszahódították. Sao Paulo repülőterét a szövetségi légi flotta erőteljesen bombázta. 40 ezer főnyi kormánycsapat dél felé előnyomul s ennek hatása alatt a forradalmárok mozgalma lassan visszafejlődőben van.

Rosszak a terméskilátások Oroszországban

Nem volt vetőmag. A traktorok elromlottak

Berlin, július 20. Moszkvából szerzett értesülések szerint az orosz termés ezidén várokozások alatt fog maradni. Ennek főleg a meleg tél volt az oka. Mindössze november végén mutatkozott egy erősebb hideghullám, amelynek tartama azonban egy hétnél több nem volt. Januárban és decemberben a föld többször megfagyott és nyomban fel is engedett,

— Argentína pár nap múlva összes külföldi tartozásaira moratóriumot fog proklamálni. Londonból jelentik: Diplomáciai körökbe elterjedt hírek szerint Argentína a legközelebbi napokban összes külföldi kereskedelmi tartozásaira moratóriumot fog proklamálni. Argentína pénzügyi helyzete rendkívül súlyos.

— A lengyel kormány ötven százalékkal leszállította a papir behozatali vámját. Varsóból jelentik: A lengyel kormány 50 százalékkal leszállította a papir behozatali vámját, mert a papírgyárak nem akarták az árakat leszállítani.

— Szenvedő nőknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz könnyű, erőlködés nélkül való bekiürülést idéz elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. A női betegségekre vonatkozó tudományos irodalom több megalkotója írja, hogy a Ferenc József víz kitűnő hatásáról a saját kísérletei alapján is alkalma volt meggyőződést szerezni. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Véget ért a nemzetközi cukorkonferencia. Brüsszelből jelentik: Ostendében a napokban ért véget a nemzetközi cukorkonferencia, amely elhatározta, Kuba és Jáva termelési problémáinak helyszíni vizsgálatát. A bizottságok a napokban utaznak a két legnagyobb cukortermelő területre.

— Sportkurir címmel július 25-én (hétfőn) indul meg az első, országos jelleggel szerkesztett, belföldi sportlap. A lapot Kolozsváron dr. Somodi András adja ki, a szerkesztést dr. Erős Vilmos és dr. Somodi István végzik, Horosz Béla a borsó munkatárs közreműködésével. A Sportkurir Kolozsvárt, minden hétfőn reggel a hajnali órákban fog megjelenni s így mindenütt, az országban legkésőbb már a déli órákban kapható lesz, — messze megelőzve a külföldi sportlapokat. Ez a közölmény egymagában is biztosíték arra, hogy a Sportkurir rövidesen országos elterjedésre fog szertenni, annál inkább mert a teljes belföldi anyag mellett, — a lap kitűnően megszervezett hírszolgálatára révén, — a teljes külföldi anyagot is ugyanugy fogja hozni, mint a legjobb külföldi szaklapok. A vállalkozás független minden egyesülettől, sportkerülettől, napilaptól, vagy nyomdától s ennél fogva módjában áll minden vonalon kizárólag a sport egyetemes érdekeit szolgálni. Erre egyébként a szerkesztők személye, szak tudása és a vállalkozás komoly megalkotottsága is teljes garanciát ad. A Sportkurir rendszer hétfői számainak ára 5 lej lesz, míg az Olimpiád tartama alatt naponként megjelenő rendkívüli számok 3 lejért lesznek kaphatók.

ami nagyon hátrányosan befolyásolta a termést.

Ehhez a csapáshoz járult még az is, hogy a tavaszi vetőmagvakat nem lehetett kielégítő mértékben megszerezni. Ezenfelül a Németországból és Amerikából importált mezőgazdasági gépek nagyrésze hasznavehetetlenné vált.

— A bolgár vasút anyagiánnyal küzd. Berlinből jelentik: A lapok szófiai jelentései szerint a bolgár államvasút vasúti anyagiánnyal küzd s alig tudja fenntartani egyes vonalakat a forgalmat. Külföldről vasúti anyagot nem kapnak, mert a kormány csak bolgár dohány átvétele esetén hajlandó vasúti anyagot külföldről beszerezni. A dohányt a külföldi vasúti anyagellátó vállalatok nem használhatják, mert ez nem bír fizetősséggel jelleggel.

— Házasság. Eppler Hédi és Weisz Béla Temesvárról július 19-én tartották Budapesten egybekelési ünnepélyüket. (Minden külön értesítés helyett.)

— A berlini bíróság megkezdte Luther birodalmi bankelnök merényleti büntérnek tárgyalását. Berlinből jelentik: A bíróság ma megkezdte Luther birodalmi bankelnök revolveres merényleti, Rosen ügyvéd és Kertscher közgazdász büntérnek főtárgyalását.

— Tegnap délután megkezdődtek az osztrák-magyar kereskedelmi tárgyalások. Budapestről jelentik: Az osztrák-magyar kereskedelmi tárgyalások tegnap délután öt órák megkezdődtek s három és félórán át tartottak. A delegációk szerdán délután folytatják a tárgyalást.

— A katonaszabadditási ügy aktáit lezárta a vizsgálóbíró. Kedden délben befejezte Pastia vizsgálóbíró az utolsó ki hallgatásokat abban a monstre katonaszabadditási ügyben, mely már hónapok óta foglalkoztatja a katonai és a polgári hatóságokat. A vizsgálat ideje alatt több mint száz tanút hallgattak ki és hatvan letartóztatási parancsot adtak ki a vádlottak ellen. Miután a vádlottak legnagyobb része szökésben van és a letartóztatási parancsok közül mindössze négyet lehetett foganatosítani, ennek a négy vádlottnak az ügyét külön választják a többiektől.

— Orvosi hír. Dr. Tihanyi Lázár fogorvosi rendelőjét Targu-Muresen, Albina tér 16. szám alatt megnyitotta.

— Leszerelünk! Londonból jelentik: A Times távirata szerint a mexikói kormány a tengeri haderő kiegészítésére készül. Az új hadihajókat valószínűleg valamelyik európai, talán spanyolországi hajógyárban fogják megrendelni.

— Egyezmény jött létre az Egyesült Államok és Kanada között a Szent Lőrinc folyam kotrási munkálatai tárgyában. Londonból jelentik: Az Egyesült Államok és Kanada kormányai egyezményt írtak alá a Szent Lőrinc folyam medermélyítési és kotrási munkálatai tárgyában. A munkálatok előreláthatólag mintegy 800 millió dollárt fognak igényelni. Feltűnést kelt, hogy az amerikai kormány éppen most az ottawai konferencia előestéjén mutat előzékenységet Kanadával szemben.

Megjelent a Műveltségi és Könyvtára

első száma

Halász Pál

Miavillamosság

Ára 20 Lei

Küldje be bélyegben

LEPAGE-hoz Kvár

NAPRÓL NAPRA

Július 30-tól augusztus 6-ig a francia fővárosban fogják tartani a 24-ik eszperántó világtalálkozást. A védnöki bizottság elnöki tisztét Lebrun köztársasági elnök vállalta.

A pénteken kezdődő amerikai-német zónaközi Davis-cup döntőre mindkét csapat megérkezett a francia fővárosba. A németek frisseknek, míg az amerikaiak kissé kimerülteknek látszanak.

A prágai nemzeti színház eddigi balttkarának csak kis hányadát fogják a jövő szezonra szerződtetni.

A Rigában nemrég elhalt Eugen D'Albert zeneszerző végrendeletét meg fogják támadni. Válfélben volt felesége ugyanis arra az álláspontra helyezkedik, hogy férje halálakor a bíróság még nem mondotta ki a választ s így igényt tarthat férje vagyonára. A zeneszerző végrendeletileg vagyonát a porosz művészeti akadémiára és utolsó szerelmére, Sanetti kisasszonyra hagyta.

A finn olimpiakonok megérkeztek Los Angelesbe. A csapatvezetők közötték az olimpiász rendezőivel, hogy egyetlen finn atléta sem fog starthoz állani, ha a profivá nyilvánított Nurmit nem engedik indulni. A döntésről még nem érkezett hír.

3 uccal emeleti, modern parkettes szobák, fürdő, előszoba, konyha augusztus hó 1-ére kiadó Széchenyi-tér 37. sz. alatt. (Rosenzweig-ház)

Ismét kapható: Ganz Ábrahámné Kóser szakácskönyve

Leszállított ára: Lei 180

Kapható az UJ KELET könyvosztályában, a pénz előzetes beküldésével, vagy utánvétellel

SPORTKURIR

az első országos jellegű belföldi szaklap

Ára 5 lej megjelenik július 25-én

UJ KELET Legújabb hírek

Pop-Csicsó lesz a kamara elnöke

(Elsőoldali cikkünk folytatása.)

kézenfekvő az, hogy a nagy parlamenti többségre támaszkodó nemzeti parasztpárt fogja egyedül alkotni a választások alapján megalakuló kormányt.

Ugyancsak a Lupta ügy értesül, hogy a nemzeti parasztpártban ismét mozgalom indult meg azzal a céllal, hogy Maniut visszahozzák a párt élére. A párt mindkét frakciójában él az a meggyőződés, hogy a párt egységét csak Maniu személye tudja biztosítani. Az egységre viszont feltehetően szükség van, mert a nemzeti parasztpártnak olyan kormányprogramot kell megvalósítani, amely súlyos áldozatokat fog követelni az országtól. Ebben az akcióban a kormány maga mögött kell hogy tudja a párt feltétel nélküli, odaadó támogatását. Ezenfelül a külföldnek Maniu iránti bizalma is nélkülözhetetlenné teszi a volt miniszterelnök aktív közreműködését. Valószínű, hogy még e héten összeül a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága. Az ülésen Maniu is jelen lesz. Ezalkalommal talán dönteni fognak arról a felettébb kényes és komplikált kérdéssről is.

Bucuresti-Bukarest, július 20. (Az Uj Kelet tud.) Az új parlament tisztikarára vonatkozólag már megindultak a találgatások. A kamara elnöke valószínűleg ismét Pop-Csicsó István lesz, aki az első nemzeti parasztpárti uralom alatt is ezt a funkciót töltötte be. Ezzel szemben az Epoca úgy tudja, hogy a párt regáti szárnya Juniant kívánja a kamara élére. A volt igazságügyminiszter ugyanis semmi esetre sem hajlandó tárcát vállalni a kormányban.

Ellenzéki vezérek könyörögtek Calinescunak választási hamisításért

Bucuresti-Bukarest, július 20. A Viitorul újabb támadásaira, amelyek azt akarják bizonyítani, hogy a kormánypárt százaléka nem 45, hanem alig van valamivel felül a 40-en, Calinescu alminiszter a következőket mondotta egy újságíróknak: Egész éjjel nem tudtam aludni, egymás után hívtak fel ellenzéki barátaim, akik arra kértek, módosítsam valahogy az ő meggyőző szavazatait, hogy az ő százalékuk kedvezőbb legyen és így ők jussanak be a parlamentbe pártjuk más tagjaival szemben. Hangsúlyozták, hogy az én pártomnak ebből nem lesz semmi kára, az eltulodások csak saját pártjaikon belül fognak megtörténni.

Nem hoznám ezt nyilvánosságra, ha nem látnám, hogy ezek közt az urak között, akik a szavazatok meghamisításával és hasonló mesterkedésekkel vadolnak, hangadó szerepet játszanak olyanok, akik ilyen kéressel fordultak hozzám.

Calinescu ezután csodálkozását fejezi ki a liberálisok és az akciójukhoz csatlakozott pártok rövidlátása felett. Azt állítják, hogy téves alapon történt a nemzeti parasztpárt százalékaik kiszámítása, de elfelejtik azt, hogy ha az ő álláspontjukat elfogadjuk, akkor az ő százalékuk is leszál, ami gyakorlatilag annyit fog jelenteni, hogy a liberálisok 28 helyett 24-et, a lupisták 12 helyett csak 10-et kapnak, a jorgisták és averescanuskok esetleg be sem jutnak a parlamentbe. A belügyminisztérium egyébként ma este fogja közzétenni a választások hivatalos végeredményét.

Bukarestben nyugodtan folytatók le a szenátorválasztásokat

A fővárosban a szenátorválasztások nyugodtan folytatók le, egy helyen azonban véres incidens történt. A 15. székében, a Giulesti uton, ma délelőtt 11 órakor megjelent három liberális kortes, akik gumibotokkal voltak felfegyverkezve és megtámadták Dan Chiritescu nemzeti parasztpárti bizalmi, akit törrel meg is sebesítettek. Nagy verekedés támadt, a liberális bizalmiak is beleavatkoztak. Erre a szavazószekció elnöke rendeletet adott a karhatalomnak, amely letartóztatta a verekedő liberálisokat Marinescu kereskedő, Bucur Constantin trafikos és George Ionescu asztalos személyében.

Kreuger évekkal ezelőtt már egymillió százezer darab olasz gyufagyári részvényt is hamisított

London, július 20. Stockholmban a vizsgálat megállapította a napokban, hogy Kreuger évekkal ezelőtt 1 millió 100 ezer darab olasz gyufagyári részvényt is hamisított. A letétjegyeket is hamisított. A letétjegyeken hamis Boselli olasz miniszter aláírása is. Még nem ismerik a letétjegyek összességének piacra helyezési színhelyét. Meg-

állapítást nyert az is, hogy a lichtensteini Vaduzban bejegyzett Continental Investment 1923-ról készített első mérlege már hamis volt. A társaság igazgatói vakon aláírtak mindent, amit Kreuger eléjük tett s meg sem kísérelték az általa produkált számadások ellenőrzését.

Jorga brosúrát adott ki tündökléséről és bukásáról

A brosurá érdekességeit leplez az elmúlt két év történetéből

Bucuresti-Bukarest, július 20. Jorga egy brosúrát adott ki e címmel: „Két év a restauráció után“. A volt miniszterelnök az elmúlt 2 év érdekesebb eseményeiről beszél, főként saját kormányelnökségének történetéről. Többek között elárulja, hogy mint miniszterelnöknek, zárva volt előtte a pénzügyminisztérium, a belügyminisztérium, a sziguranca, az egészségügyi minisztérium és a párizsi követség is. Amikor kormánya elhatározta az alminiszterek teljes leépítését, akkor ez úgy történt meg, hogy mégis megmaradt néhány alminiszter Argetoianu benső barátai közül.

Fatális nap volt május 23-a, amikor a királlyal Szulinában volt és az uralkodó itt megtudta, hogy a tisztek és hadsereg nem kapták meg fizetésüket. Ettől fogva észrevette, hogy az uralkodó bizalma megingott a pénzügyminiszter iránt, aki másképp informálta. A május 31-i miniszter-

tanács 8 napot adott a kormánynak új gazdasági és takarékosági program elkészítésére, de a 8 nappól 8 perc lett. A tanácskozás után a király külön kihallgatáson fogadta és észrevette az uralkodó arcán, hogy akar neki valamit mondani, de sajnálja őt. Jorga erre megmondta a királynak, hogy nem ragaszkodik helyéhez és talán találni lehet olyan embert és olyan megoldást, amely megfelelőbb lehet. Szóba került Titulescu, akit a nemzeti parasztpárt is támogatna. Amikor hangsúlyozta, hogy nincsenek egyéni ambíciói és csak a király bizalmából marad a helyén, ahova az uralkodó állította, Károly király könnyekkel a szemében megcsókolta és elnézését kérte, hogy ilyen kísérletbe belevitte. Jorga színes epizódokban bővelkedő röpirata nagy feltűnést keltett subjektív hangjánál fogva is a fővárosban.

Csehszlovákiával szemben életbeléptették a devizakorlátozásokat

Ausztriával szemben megszűnt a devizakorlátozás

Bucuresti-Bukarest, július 20. (Az Uj Kelet tud.) Mint ismeretes néhány héttel ezelőtt a cseh kormány törvényt szavaztatott meg, amelynek értelmében a Csehszlovákiába impertált árukat csak a devizahivatalokon keresztül lehet a külföldi szállítókhoz kifizetni. A megszorítás súlyosan érintette Románia gazdasági életét is, annál is inkább, minthogy Románia egyike Csehszlovákia legjelentősebb importőrjeinek. A pénzügyminisztérium épen ezért kérte, hogy Csehszlovákiával szemben is vezesse be a román kormány azokat a devizamegkorlátozásokat, amelyek Ausztriával és Magyarországgal szemben máris fennállanak.

Ennek megfelelően a kormány tagjai tegnap délelőtt aláírták a minisztertanácsi jegyzőkönyvet, amely július 19-i dátummal a devizamegkorlátozásokat Csehszlovákiával szemben is bevezeti. A vámhivatalok ilyértelmű utasítást kaptak. A vonatkozó rendelet felelősi, hogy az Ausztriával kötött clearing egyezmény életbeléptetése folytán július 15-ikétől kezdve az Ausztriával szembeni megszorítások felfüggesztetnek és az Ausztriából származó áruk nem esnek a kompenzációs pénztár felállításáról szóló törvény megszorításai alá. Mászóval az ausztriai áruk eredetét elegendő a kereskedelmi kamarák által kiállított bizonyítvánnyal igazolni.

A 779. számú, július 19-ikéről datált minisztertanácsi jegyzőkönyv értelmében csehszlovákiai lakosok javára nem lehet kifizetéseket eszközölni, csakis a devizamegkorlátozásról szóló törvény előírásai értelmében. Csehszlovákiai eredetű árut nem lehet behozni, csakis abban az esetben, ha az importőr bemutatja a kompenzációs hivatal bizonyítványát, hogy a devizatorvény rendelkezései be lettek tartva.

Az eddigi helyzettel szemben tehát ezentul a devizamegkorlátozások nem az osztrák és magyar, hanem a cseh és magyar importárakra vonatkoznak. E rendelet még azt is precizirozza, hogy a Pozsonyban és Komáromban feladott áruk eredetét, amennyiben tranzitó áru ról van szó, az eredetileg szállítóként szereplő állam illetékes kereskedelmi kamarájának bizonyítványával kell igazolni.

A Francia Bank 250 millió pert veszített Amerika ellen

Párizs, július 20. A francia jegybank egy igen nagy pert veszített el az amerikai bíróságok előtt. Két amerikai bank ellen irányult a per, amelyeknek a megbízásából a francia jegyintézet 1915-ben 250 millió frank értékű aranyt deponált, amelyet Pétervárról az amerikai bankoknak átutaltak. A Péterváron maradt francia aranyletétet a bolsevikiek később lefoglalták. A franciák most visszakövetelték ezt a nagy összeget a két amerikai banktól de egy newyorki jelentés szerint a bíróság keresetüket elutasította.

Megérkeztek a delegációk az ottawai konferenciára

London, július 20. Az ottawai birodalmi gazdasági konferenciára küldött angol és más delegációk megérkeztek Ottawába. A pályaudvaron Bennett kanadai miniszterelnök, a kanadai kormány több tagja, sok ottawai előkelőség és ezrekre menő tömeg üdvözölte a vendégeket. Thomas dominiumügyi miniszter nyilatkozatában kijelentette, hogy az angol-ir viszály egyáltalában nem került szóba az ottawai konferencián és ő a maga részéről nem is szándékozik arról tárgyalni kanadai tartózkodása idején. Hozzátette, hogy a döntőbíráskodásra vonatkozó angol ajánlat ma is nyitva áll Írország előtt.

Borzalmas gyermekgyilkosságok Erfurtban

Berlin, július 20. Az erfurti bünyői hatóságok letartóztattak egy Bachmann nevű munkást és annak barátnőjét, akik a saját bevallásuk szerint 1928-tól 1931-ig három törvénytelen gyermeküket tették el láb alól, mindjárt megszületésük után. A bünyői hatóságok először el sem akarták hinni az önként bevallott borzalmas bűnt, ekkor azonban a munkás és barátnője megmondta, hol fekszenek a holttestek és a megjelölt helyen a rendőri bizottság valóban porladozó csecsemőcsontokat talált.

A cseh kormány bizottságot küld ki a mérlegüket közzé nem tett bankok státusának felülvizsgálására. Prágából jelentik: A csehszlovák kormány bizottságot küldött ki abból a célból, hogy megvizsgálják mindazon pénzintézetek státusát, amelyek 1931. évi mérlegüket még nem tették közzé.

Svájcben kompenzációs pénztár kezdette meg működését. Londonból jelentik: A Daily Express berni értesülése szerint Svájcban a külfölddel lebonyolításra kerülő árucserforgalom szolgáltatására kompenzációs pénztár kezdte meg működését. Néhány fontos fogyasztási cikk, így a cukor, szén, petrolium és számos mezőgazdasági termék importját korlátozták annyiban, hogy a kereskedelem mátlól kezdve nem szeresheti be szabadon ezeket a cikkeket külföldről, hanem csak olyan mértékben, amennyire a cikkeket exportáló országok lehetővé teszik svájci árucikkek megfelelő értékű átvételét.

A ma egyik legfontosabb kérdésére ad választ

Az ifjúság nem problémái

Dr. Tótsz Béla most megjelent könyve

Főbb fejezetei: A természetéről természet. A boldogság nehéz útja. Amikor a gyermekből ember lesz. Kétféle érettség. A hazug kísértet. A megérkezett szerelem. Mit kell tenni? A kétféle felelősség. Ujra szerelem. Pszichoanalízis és szerelem. Freud és Marx. A szerelem szabadsága. Egyneveltség és többneveltség. Itél a társadalom. Szűz-e vagy ártatlan? Kit válasszunk? A lelkiismeret házassága. Hideg-e a nő? A „kényes kérdés“.

Mindkét nemhez tartozó serdülő ifjakon kívül a szülők és pedagógusok is okvetlen olvassák el ezt a tartalomhoz méltó külső köntösben megjelent könyvet.

UJ KELET könyvosztálya CLUJ

Kérem részemre postafordultával megküldeni: Dr. Tótsz: Az ifjúság nem problémái könyvet, portómentesen, 85 lej utánvétellel.

pontos cím

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. sz. Telefon 9-77.

Taxa p...
plătite...
No. 2247

da Baroz...
Telefon: ...
Havonta...
évre 600...
földre: 6...
félére: 6...
detések...
KELET...
zsídóság...
keink ut...
rás megj...

Porosz

Brün

Berlin, j...
eddig lepl...
tette ála...
egy látsz...
kihirtése...
len irányu...
vált, hogy...
demokratik...
kommunista...
Tegnapi...
Papen önm...
ló kinevez...
kormány t...
lag azért t...
terek nem...
összehívott...
cellár utas...
tárcájuk ve...
új helyzett...
Braun min...
ügyminiszte...
munkásságu...
Az eltáv...
tást vállalt...
felelnek m...
bezték a li...
nasziratuka...
mian el is...
G...
n

Papen di...
vénytiprás...
mint az a...
dett meg a...
val, hanem...
díjtotta áll...
ség vezető...
gadták a b...
ujjonnan ki...
rendőrfőnö

Erre a R...
relésű osz...
örségre, ...
Grzezinsk...
Weiss fö...
A két r...
börtönbe...
ban kötel...
után, hog...
hivatalba

A brutál...
rorisztikus...
után Papen...
a birodalom...
dióbeszédbe

A rádióbe...
jellegűnek...
területére

amely meg...
csak lehetsé...
tót nem fog...
nyúléseket

A jobbold...
merően ves...
len cseleked...
azt sajnálja...
mozdítása...
Ezzel szem...
ta lap indu...
nyek ellen